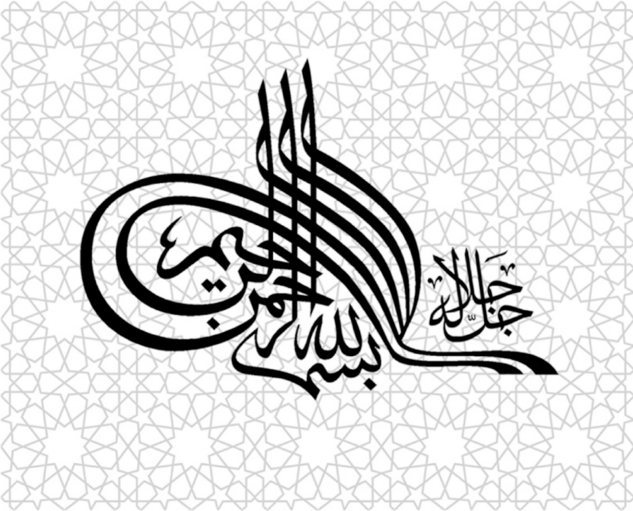

ریاست جمهوری

وزارت کشور

معاونت برنامه ریزی استانداری زنجان

سند توسعه شهرستان ماهنشان

«ویرایش اول»

دفتر برنامه ریزی و بودجه

بهار ۱۳۸۸

عنوان : سند توسعه شهرستان ماهشان

مجری : فاطمه صفی - احمد خداوردی

همکار: سیدرضی موسوی

ناظر: صمد علیپور

ناشر : *استانداری زنجان (معاونت برنامه ریزی - دفتر برنامه ریزی و بودجه)*

تاریخ انتشار : بهار ۱۳۸۸ تیراژ : ۳۵ فروست : ۵۰۶

آدرس : زنجان، بلوار دارالقرآن، معاونت برنامه ریزی استانداری

تلفن : ۴۱۴۲ - ۰۲۴۱

دورنگار : ۴۱۴۲۳۸۳ - ۰۲۴۱ کد پستی : ۴۵۱۳۸۶۹۹۹۸

پست الکترونیکی : Zmpo@mpo-zn.ir

سایت اینترنتی : WWW.ostanderi-zn.ir

تمام حقوق این اثر متعلق به معاونت برنامه ریزی استانداری زنجان می باشد.

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
۱- وضعیت کلان شهرستان ماهشان	۱
۲- تحلیل کلان سازمان فضایی	۲
۳- فعالیتهای اقتصادی	۳
۳-۱- بخش کشاورزی	۳
الف- مهمترین قابلیتها و مزیت‌های نسبی	۳
ب- مهمترین محدودیتهای و تنگناها	۳
پ- مهمترین مسائل توسعه	۴
ت- اهداف بلند مدت	۴
ث- راهبردهای توسعه	۵
د- سیاستهای اجرایی	۵
ذ- اقدامات اجرایی اولویت‌دار	۶
۳-۲- صنعت و معدن	۷
الف- مهمترین قابلیتها و مزیت‌های نسبی	۷
ب- مهمترین محدودیتهای و تنگناها	۷
پ- مهمترین مسائل توسعه	۷
ت- اهداف بلند مدت	۸
ث- راهبردهای توسعه	۸
د- سیاستها و خط مشی‌های توسعه	۹
ذ- اقدامات اجرایی اولویت‌دار	۱۰
۳-۳- بازرگانی	۱۱
الف- مهمترین قابلیتها و مزیت‌های نسبی	۱۱
ب- مهمترین محدودیتهای و تنگناها	۱۱
پ- مهمترین مسائل توسعه	۱۱
ت- اهداف بلند مدت	۱۲
ث- راهبردهای توسعه	۱۲
د- سیاستها و خط مشی‌های توسعه	۱۲
ذ- اقدامات اجرایی اولویت‌دار	۱۳
۳-۴- میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی	۱۵
الف- مهمترین قابلیتها و مزیت‌های نسبی	۱۵

ب- مهمترین محدودیت‌ها و تنگناها.....	۱۵
پ- مهمترین مسائل توسعه.....	۱۶
ت- اهداف بلند مدت.....	۱۶
ث- راهبردهای توسعه.....	۱۶
د- سیاستها و خط مشی‌های توسعه.....	۱۷
ذ- اقدامات اجرایی اولویت‌دار.....	۱۸
۴- منابع طبیعی.....	۲۰
۴-۱- آب و خاک.....	۲۰
الف- مهمترین قابلیت‌ها و مزیت‌های نسبی.....	۲۰
ب- مهمترین محدودیت‌ها و تنگناها.....	۲۰
پ- مهمترین مسائل توسعه.....	۲۱
ت- اهداف بلند مدت.....	۲۱
ث- راهبردهای توسعه.....	۲۲
د- سیاست‌ها و خط مشی‌های توسعه.....	۲۲
ذ- اقدامات اجرایی اولویت‌دار.....	۲۴
۴-۲- پوشش گیاهی و محیط زیست.....	۲۶
الف- مهمترین قابلیت‌ها و مزیت‌های نسبی.....	۲۶
ب- مهمترین محدودیت‌ها و تنگناها.....	۲۶
پ- مهمترین مسائل توسعه.....	۲۷
ت- اهداف بلند مدت.....	۲۷
ث- راهبردهای توسعه.....	۲۸
د- سیاست‌ها و خط مشی‌های توسعه.....	۲۹
ذ- اقدامات اجرایی اولویت‌دار.....	۳۰
۵- زیربناها.....	۳۳
۵-۱- راه و ترابری.....	۳۳
الف- مهمترین قابلیت‌ها و مزیت‌های نسبی.....	۳۳
ب- مهمترین محدودیت‌ها و تنگناها.....	۳۳
پ- مهم ترین مسائل توسعه.....	۳۳
ت- اهداف بلندمدت.....	۳۴
ث- راهبردهای توسعه.....	۳۴
د- سیاست‌ها و خط مشی‌های توسعه.....	۳۴
ذ- اقدامات اجرایی اولویت‌دار.....	۳۵

۳۶	۵-۲- بخش انرژی
۳۶	الف- مهمترین قابلیت‌ها و مزیت‌های نسبی
۳۶	ب- مهمترین محدودیت‌ها و تنگناها
۳۷	ت- اهداف بلندمدت
۳۷	ث- راهبردهای توسعه
۳۷	د- سیاست‌ها و خط مشی‌های توسعه
۳۸	ذ- اقدامات اجرایی اولویت‌دار
۳۹	۵-۳- توسعه شهری و روستایی
۳۹	الف- مهمترین قابلیت‌ها و مزیت‌های نسبی
۳۹	ب- مهمترین محدودیت‌ها و تنگناها
۳۹	پ- مهمترین مسائل توسعه
۴۰	ت- اهداف بلندمدت
۴۰	ث- راهبردهای توسعه
۴۰	د- سیاست‌ها و خط مشی‌های توسعه
۴۱	ذ- اقدامات اجرایی اولویت‌دار
۴۲	۶- امور اجتماعی
۴۲	۶-۱- فرهنگ و هنر
۴۲	الف- مهمترین قابلیت‌ها و مزیت‌های نسبی
۴۲	ب- مهمترین محدودیت‌ها و تنگناها
۴۲	پ- اهداف بلند مدت
۴۲	ت- راهبردهای توسعه
۴۳	ث- سیاست‌ها و خط مشی‌های توسعه
۴۳	د- اقدامات اجرایی اولویت‌دار
۴۴	۶-۲- آموزش و پرورش و آموزش فنی و حرفه ای
۴۴	الف- مهمترین قابلیت‌ها و مزیت‌های نسبی
۴۴	ب- عمده ترین محدودیت‌ها و تنگناها
۴۴	پ- مهمترین مسائل توسعه
۴۵	ت- اهداف بلند مدت
۴۵	ث- راهبردهای توسعه
۴۵	د- سیاست‌ها و خط مشی‌های توسعه
۴۶	ذ- اقدامات اجرایی اولویت‌دار
۴۷	۶-۳- آموزش عالی

الف- مهمترین قابلیت‌ها و مزیت‌های نسبی.....	۴۷
ب- مهمترین محدودیت‌ها و تنگناها.....	۴۷
پ- مهمترین مسائل توسعه.....	۴۷
ت- اهداف بلندمدت.....	۴۷
ث- راهبردهای توسعه.....	۴۸
د- اقدامات اجرایی اولویت‌دار.....	۴۸
۴-۶- بهداشت و درمان.....	۴۹
الف- مهمترین قابلیت‌ها و مزیت‌های نسبی.....	۴۹
ب- مهمترین محدودیت‌ها و تنگناها.....	۴۹
پ- مهمترین مسائل توسعه.....	۴۹
ت- اهداف بلند مدت.....	۵۰
ث- راهبردهای توسعه.....	۵۰
د- سیاست‌ها و خط‌مشی‌های توسعه.....	۵۰
ذ- اقدامات اجرایی اولویت‌دار.....	۵۰
۵-۶- تربیت بدنی.....	۵۲
الف- راهبردهای توسعه.....	۵۲
ب- اقدامات اجرایی اولویت‌دار.....	۵۲

مقدمه:

در مواد ۷۲ و ۱۵۵ قانون چهارم توسعه به تهیه و تدوین اسناد راهبردی برای پیشبرد اهداف توسعه‌ای کشور نظیر: نظریه‌ی پایه توسعه، سند ملی توسعه و برنامه اجرایی و عملیاتی استان تاکید گردیده، که بلحاظ بُرد زمانی؛ نظریه پایه بعنوان سند چشم‌انداز با افق ۲۰ ساله، سند ملی توسعه با افق ۱۰ ساله و برنامه اجرایی و عملیاتی برای دوره پنج‌ساله منظور شده است.

در این راستا و بمنظور دستیابی به اهداف تعیین شده در سند توسعه استان و جایگاه طراحی شده در افق ۱۴۰۴، می‌باید از ظرفیتهای بخشی و بین بخشی حداکثر بهره را نموده و نقاط قوت و ضعف و پتانسیلهای شهرستانها شناسایی گردیده و اهداف توسعه شهرستان و نقش و جایگاه شهرستانها در بخش‌های مختلف، تعریف و تبیین شود، تا از رهاورد این امر، زمینه برای توسعه متوازن و همه جانبه در سطح استان مهیا گردد.

تهیه سند توسعه شهرستانها مبتنی بر چارچوب سند توسعه استان در جلسه فروردین ماه شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان در سال ۱۳۸۶ با مسئولیت فرماندارها به تصویب رسید.

فرآیند اجرایی طرح مزبور بشرح موارد ذیل صورت گرفت:

✓ تشکیل جلسات شهرستانها در ماه‌های تیر و مرداد سال ۱۳۸۶ توسط معاونت برنامه‌ریزی با هدف تشریح و توجیه نحوه تهیه سند

✓ برگزاری کلاسهای آموزشی مرتبط در نیمه اول سال ۱۳۸۶

✓ تشکیل تیمهای کارشناسی متشکل از کارشناسان دستگاههای اجرایی استانی و شهرستانی در فرماندارها

✓ گزارشگیری ماهانه از فرماندارها در خصوص آخرین وضعیت طرح

✓ بررسی و تصویب مستندات طرح توسعه شهرستانها در جلسات کمیته برنامه‌ریزی شهرستانها

✓ مطالعه و بررسی، تلخیص و تلفیق گزارشهای مصوب شهرستانها با خروجی «سند توسعه شهرستانها» در معاونت برنامه‌ریزی

✓ ارسال «سند توسعه شهرستان- پیشنهادی» به فرماندارها جهت تأیید و احیاناً اصلاح و یا ارائه نقطه نظرات جدید

آنچه مطالعه می‌نمایید «سند توسعه شهرستان ماهشان» می‌باشد که با همکاری و معاضدت دستگاههای اجرایی استانی و شهرستانی طی فرآیند فوق‌الذکر به انجام رسیده است، جا دارد از زحمات رؤسا و کارشناسان دستگاههای مزبور، بویژه فرماندار محترم جناب آقای خلیل جمشیدی و کارشناسان ذربط (آقایان: سید رضا یحیایی، محمد حسنلو و خانم شهلا مهدیخانلو) و همکاران مرتبط در معاونت برنامه‌ریزی؛ جناب آقای صمد علیپور، جناب آقای موسوی، جناب آقای خداوردی و سرکار خانم صفی تشکر و قدردانی نمایم.

محمد حسین فروزان مهر

معاون برنامه‌ریزی

ملاحظه:

در تدوین این سند سعی گردیده از مفاهیم و مبانی اساسی و بنیادین بکار رفته در دستورالعمل و چارچوب اجرایی طرح توسعه شهرستان مصوب شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان از یکسو و اطلاعات مندرج در مجموعه‌های ارائه شده توسط فرمانداریه‌ها از سوی دیگر استفاده گردد. روش تلفیق به گونه‌ای انتخاب گردیده که ضمن رعایت اختصار و نپرداختن به مسائل ماشیه‌ای، تأثیر و تأثر متقابل بخشهای اجرایی موردنظر (کشاورزی، صنعت و ...) رعایت گردیده و بعلاوه ارتباط بین قسمتهای مختلف گزارش شامل قابلیت‌ها، مزیت‌ها، تنگناها، مسائل اساسی، اهداف، راهبردها و اقدامات اولویت‌دار نفیاً یا اثباتاً مدنظر قرار گرفته، همچنین از آوردن اطلاعات مازاد بر این چارچوب نیز که در گزارش شهرستانها آمده بود، خودداری گردیده است. بدیهی است که اطلاعات مذف شده در این گزارش به هیچ عنوان از مجموعه مستندات نظام برنامه‌ریزی استان مذف نشده، بلکه بعنوان سند پشتیبان کماکان به قوت خود باقی خواهد ماند.

۱- وضعیت کلان شهرستان ماهشان

بر اساس نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن سالهای ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ جمعیت شهرستان با نرخ رشد منفی (۱/۲- درصد) مواجه بوده، که این روند تا افق ۱۳۹۵ نیز ادامه خواهد داشت.

روند رشد جمعیت شهری حاکی از افزایش ضریب شهرنشینی می‌باشد.

در سال ۱۳۷۵، نرخ اشتغال و بیکاری شهرستان به ترتیب برابر با ۹۷/۵ و ۲/۵ درصد بوده و در سال ۱۳۸۵ نیز به ترتیب برابر با ۹۶ و ۴ درصد بوده است.

الگوی اشتغال شهرستان در سال ۱۳۷۵ به ترتیب بر پایه کشاورزی، صنعت و خدمات بوده که در سال ۱۳۸۵ نیز همچنان بشرح بخش‌های مزبور بوده است. شایان ذکر است که طی دهه ۸۵-۱۳۷۵ از سهم بخش کشاورزی در اشتغال شهرستان کاسته شده و به بخشهای صنعت و خدمات افزوده شده است. با توجه به پتانسیلهای بالقوه و بالفعل شهرستان، در صورت احداث صنایع بزرگ مقیاس طی سالهای آتی، بمنظور توسعه و بهره‌برداری از منابع وسیع معدنی سرب و روی، سهم بخش صنعت بیشتر افزایش خواهد یافت.

البته نظر به نقش بخش کشاورزی در کاهش بیکاری نقاط روستایی و با توجه به وضعیت آب و هوایی و وجود زمینهای زراعی مناسب در شهرستان، در صورت مکانیزه شدن پروسه کشاورزی و بهره‌گیری از فناوری جدید و اهمیت دادن به مقوله آموزش نیروی انسانی، این شهرستان می‌تواند بعنوان یکی از قطبهای کشاورزی استان مطرح گردد و به سبب واقع شدن در جوار استانهای دیگر و همسایگی با آنها، زمینه مناسبی برای بازار فروش محصولات را فراهم نماید.

۲- تحلیل کلان سازمان فضایی

این شهرستان دارای دو شهر می‌باشد که شهر ماهشان در شمال‌غربی شهرستان زنجان واقع گردیده و از حوزه نفوذ فراتر از شهرستان‌های زنجان و ایجرود برخوردار بوده؛ بطوری که بخشهایی از استان کردستان و آذربایجان غربی را نیز تحت پوشش قرار می‌دهد. جمعیت این شهر قریب ۵۰۰۰ نفر می‌باشد. بعد از شهر ماهشان، شهر دندی با جمعیت بیش از ۳۰۰۰ نفر در جایگاه دوم قرار دارد. شهر ماهشان به سبب مرکزیت سیاسی، اداری و وجود فعالیتهای اقتصادی و ارائه کننده انواع خدمات و شهر دندی بواسطه فعالیتهای صنعتی و معدنی، کشاورزی و جایگاه ویژه آن در سطح ملی (بعلت وجود منابع غنی سرب و روی) قطبهای توسعه شهرستان محسوب می‌شوند.

محور زنجان- دندی بلحاظ تمرکز فعالیتهای اقتصادی و محور زنجان- ماهشان از نظر فعالیتهای گردشگری و فعالیتهای کشاورزی (بویژه فرآورده‌های لبنی) و محور زنجان- پری با تاکید بر فعالیتهای گردشگری و دامداری، از مهمترین محورهای توسعه شهرستان و کانونهای اصلی توسعه نیز بترتیب اولویت؛ شهرهای ماهشان و دندی و روستاهای انگوران و پری خواهند بود. قلمروهای سطح‌بندی شده شهرستان شامل بخش مرکزی بعلت قابلیتهای کشاورزی، گردشگری و منابع طبیعی و بخش انگوران به سبب قابلیتهای معدنی حائز اهمیت فراوان می‌باشند.

شهرستان ماهشان شامل دو بخش مرکزی و انگوران است که بخش مرکزی شامل دهستانهای ماهشان، اوریاد و قزل گچیلو بوده و بخش انگوران شامل دهستانهای انگوران و قلعه جوق می‌باشد. این شهرستان ۱۳۳ روستای دارای سکنه دارد که ویژگی عمده این سکونتگاه‌ها، جمعیت اندک و پراکندگی آنها می‌باشد. بیشترین تعداد روستاها در سطوح جمعیتی ۲۴۹-۱۰۰ نفر (۳۳/۸ درصد) و ۴۹۹-۲۵۰ نفر (۲۴ درصد) قرار گرفته‌اند.

نحوه خدمات رسانی به روستاها در زمینه امور اجتماعی و فرهنگی (بویژه خدمات بهداشتی و درمانی و آموزش عمومی) با نارسایی کمتری مواجه بوده و تا حدودی از یک نظام سلسله مراتبی پیروی می‌کند؛ لیکن در خصوص سایر خدمات نارسایی بیشتری وجود دارد.

۳- فعالیتهای اقتصادی

۳-۱- بخش کشاورزی

الف- مهمترین قابلیت‌ها و مزیت‌های نسبی

- ✓ پتانسیل منابع آبهای سطحی و زیرزمینی
- ✓ پتانسیل مرتبط با کشاورزی و دامداری
- ✓ ظرفیتهای و تأسیسات مناسب و موجود دام و طیور
- ✓ امکان ایجاد مجتمعهای پرورش ماهی با وجود رودخانه‌های دائمی

ب- مهمترین محدودیت‌ها و تنگناها

- ✓ قرارگیری بخش وسیعی از شهرستان در اقلیم سرد و نیمه خشک
- ✓ شیب زیاد در بیش از ۶۰ درصد اراضی شهرستان و یکپارچه نبودن اراضی
- ✓ فقر مواد آلی و خاکهای شور، آهکی و قلیایی در مناطق وسیعی از شهرستان
- ✓ کمبود سرمایه‌گذاری زیربنایی و کمبود نقدینگی در بخش
- ✓ کمبود صنایع تبدیلی، بسته‌بندی و عدم وجود امکانات سیلو و سردخانه و کشتارگاه
- ✓ ضعف مکانیزاسیون
- ✓ توزیع نامناسب آبهای سطحی نسبت به موقعیت اراضی
- ✓ پایین رفتن سطح سفره‌های آب زیرزمینی و طغیان رودخانه‌ها
- ✓ کمبود نیروی متخصص و آموزش دیده
- ✓ عدم مدیریت واحد در بخش آب و تعدد دستگاه‌های اجرایی و عدم هماهنگی مدیریت‌های اجرایی و بهره‌برداری
- ✓ فقدان جاذبه برای بخش خصوصی برای بهره‌برداری از تأسیسات اجرا شده
- ✓ ضعف توان مالی بخش خصوصی و کشاورزان در مشارکت در توسعه صنایع آب سطحی و بهره‌برداری و نگهداری از آنها
- ✓ عدم مطالعات جامع آب و خاک

پ- مهمترین مسائل توسعه

- ✓ احیاء و مرمت قنوات
- ✓ احداث و بهسازی کانالهای آبیاری عمومی
- ✓ ایجاد ایستگاههای پمپاژ آب و جاده بین مزارع
- ✓ بهره گیری بهینه از پتانسیل کشاورزی
- ✓ توسعه مراکز تحقیقاتی و صنایع بسته بندی و تبدیلی، احداث انبارها و سیلوهای نگهداری و سردخانه ها

- ✓ ایجاد میدین عرضه احشام و مراکز جمع آوری شهر
- ✓ افزایش ضریب مکانیزاسیون منطقه و ارتقاء تکنولوژی بخش
- ✓ توسعه کشت نباتات جالیزی و باغات سردسیری
- ✓ عدم ثبات قیمت نهاده ها و فرآورده های تولیدی زیر بخش دام و طیور
- ✓ استاندارد نمودن مبارزه با آفات و بیماریها، سمپاشی ها و تغذیه و کود دهی
- ✓ ترویج الگوی تغذیه مناسب و تهیه بذور مناسب
- ✓ تشویق به تشکیل و راه اندازی شرکتهای خدمات کشاورزی و مکانیزاسیون
- ✓ کارآمد نبودن صندوقهای حمایتی و بیمه ای
- ✓ عدم ثبات قیمت نهاده ها و فرآورده های تولیدی دام و طیور

ت- اهداف بلند مدت

- ✓ تکمیل مطالعه ۶ ایستگاه پمپاژ آب
- ✓ افزایش راندمان آبیاری
- ✓ بهبود وضعیت انتقال آب مورد نیاز کشاورزی
- ✓ تجهیز و نوسازی و یکپارچه سازی اراضی
- ✓ کاهش روند شوری اراضی
- ✓ ایجاد روشهای نوین آبیاری
- ✓ افزایش اراضی آبی

- ✓ افزایش سطح زیر کشت محصولات زراعی و باغی و گیاهان دارویی
- ✓ ایجاد واحدهای مرغداری و مجتمعهای دامداری و آبی پروری و کشتارگاه
- ✓ افزایش تولیدات دامی و آبی

ث- راهبردهای توسعه

- ✓ ارائه آموزش در راستای افزایش توان مهارتی بهره‌برداران در بکارگیری فنون جدید
- ✓ اجرای طرحهای زهکشی
- ✓ احداث کانالهای آبیاری درجه ۳ و ۴
- ✓ بتنی کردن کانالهای خاکی
- ✓ اجرای طرحهای کوچک تأمین آب
- ✓ افزایش عملکرد محصولات
- ✓ ایجاد هنرستانهای کشاورزی
- ✓ حمایت از تشکلهای خصوصی و توسعه خدمات کشاورزی
- ✓ اصلاح نژاد دام و طیور و توسعه واحدهای نیمه صنعتی و صنعتی دام و طیور
- ✓ ترویج و آموزش و انجام مطالعات جامع منابع اراضی مستعد آبی پروری

د- سیاستهای اجرایی

- ✓ اجرای عملیات تسطیح اراضی و اجرای تناوبهای مناسب
- ✓ استفاده از کودهای ریزمغذی و استفاده بهینه از کودهای ماکرو
- ✓ افزایش دورههای آموزشی ترویجی در زمینه زراعت و باغداری
- ✓ واگذاری امور اجرایی و خدمات کشاورزی به بخش خصوصی
- ✓ اجرای طرحهای اصلاح نژاد دام و طیور و تبدیل دامداریهای سنتی به نیمه صنعتی و صنعتی
- ✓ توسعه واحدهای صنعتی
- ✓ استفاده از بخش خصوصی و تشکلهای مردمی در اجرای طرحها و پروژهها

✓ برنامه‌ریزی در جهت افزایش تولید و مصرف آبزیان و بهره‌گیری از فناوریهای مدرن این صنعت

ذ- اقدامات اجرایی اولویت‌دار

- ✓ احیاء و مرمت قنوات
- ✓ احداث و بهسازی کانالهای آبیاری عمومی
- ✓ ایجاد ایستگاه پمپاژ آب و جاده بین مزارع
- ✓ افزایش ضریب مکانیزاسیون
- ✓ ایجاد باغات دیم در اراضی شیب دار
- ✓ ایجاد میادین عرضه احشام و مراکز جمع‌آوری شیر
- ✓ اصلاح و احیاء باغات از درجه ۳ به ۲ و از ۲ به ۱
- ✓ توسعه پرورش ماهی قزل‌آلا در بستر رودخانه قزل‌اوزن
- ✓ طرح ایجاد مجتمع به وزن رسانی تخم چشم‌زرده ماهی قزل‌آلا
- ✓ نوسازی و بهسازی اماکن دامی سنتی
- ✓ اجرای طرحهای تحقیقاتی
- ✓ اصلاح سیستم‌های سنتی به بارانی و قطره‌ای

۲-۳- صنعت و معدن

الف- مهمترین قابلیت‌ها و مزیت‌های نسبی

- ✓ وجود ذخایر قابل توجهی از سرب و روی، فلدسپات، خاک‌های صنعتی، براسیت، پرلیت، نمک، گچ و آهک
- ✓ پتانسیل‌های مواد معدنی برای سرمایه‌گذاری در بخش اکتشاف
- ✓ وجود زمینه و گرایش در توسعه صنایع معدنی و صنایع تبدیلی کشاورزی
- ✓ قابلیت تولید گیاهان دارویی متنوع و فرآوری وابسته آن

ب- مهمترین محدودیت‌ها و تنگناها

- ✓ فقدان استراتژی توسعه صنعتی و معدنی در شهرستان
- ✓ نبود رقابت و کمبود سرمایه‌گذاری بومی
- ✓ محدودیت در توسعه فعالیت‌های صنعتی و معدنی به سبب محدودیت‌های زیست محیطی ناشی از منطقه حیات وحش و حفاظت شده انگوران
- ✓ عدم وجود ارتباط و هماهنگی نظام آموزش عالی با توانمندی‌های شهرستان و نبود نیروی انسانی متخصص
- ✓ مدیریت سنتی و تکنولوژی پایین و فرسوده در اغلب معادن
- ✓ عدم وجود مسیرهای ارتباطی مناسب و امکانات تفریحی و گردشگری در راستای جذب سرمایه‌گذار
- ✓ وابستگی شدید واحدهای موجود تولید کنسانتره سرب و روی و شمش روی به معدن انگوران
- ✓ ضعف خدمات پشتیبان تولید و فقدان شرکت‌های مشاوره‌ای مهندسی معدن و زمین‌شناسی

پ- مهمترین مسائل توسعه

- ✓ کافی نبودن صنایع فرآوری مواد معدنی و صنایع مصرف کننده مواد معدنی موجود در شهرستان

- ✓ عدم وجود صنایع تبدیلی مناسب جهت فرآوری محصولات کشاورزی
- ✓ عدم توسعه عملیات اکتشافی در مراحل تفصیلی در مقیاس بزرگ
- ✓ کافی نبودن زیربناهای مورد نیاز بخش
- ✓ نبود توان سرمایه‌گذاری توسط افراد بومی و وجود تنگناها و محدودیتها برای جذب افراد سرمایه‌گذار غیربومی

ت- اهداف بلند مدت

- ✓ توسعه زیربناهای موجود و امکانات زیربنایی بویژه در مناطق معدنی و ایجاد زیربناهای جدید
- ✓ توسعه صنایع معدنی و فعالیتهای صنایع تبدیلی
- ✓ ایجاد ارتباط بین توسعه صنعتی با قابلیتهای معدنی و کشاورزی
- ✓ آموزش نیروی انسانی مورد نیاز بخش صنعت و معدن
- ✓ افزایش ظرفیت واحدهای تولیدی معدن

ث- راهبردهای توسعه

- ✓ ایجاد صنایع تبدیلی کشاورزی و مجتمع‌های کشت و صنعت
- ✓ انجام طرحهای اکتشافی تکمیلی بر روی مواد معدنی شناسایی شده حاصل از نتیجه بررسی ذخایر معدنی شهرستان
- ✓ راه‌اندازی معادن راکد و غیرفعال
- ✓ ایجاد زمینه برای فرآوری خاکهای بسیار کم عیار و باطله مخلوط سرب و روی
- ✓ ایجاد واحدهای بازیافت ضایعات و خرده‌های فلزی از کیکها و باطله‌ها
- ✓ رفع مشکلات سیستم بانکی جهت تقویت بنیه مالی سرمایه‌گذاران جهت راه‌اندازی و افزایش ظرفیت استخراج معادن
- ✓ ایجاد صنایع معدنی مناسب با ذخایر موجود مانند خاک صنعتی فلدسپات، پرلیت و مس و ...
- ✓ ایجاد واحدهای خدمات فنی و مهندسی جهت تقویت توان تکنولوژیکی و دانش فنی

- ✓ ایجاد شهرک تخصصی فرآوری مواد معدنی به لحاظ کنترل آلودگی‌های زیست‌محیطی
- ✓ تقویت صندوق بیمه سرمایه‌گذاران معدن
- ✓ ایجاد خوشه صنعتی صنایع مرتبط با سرب و روی و ایجاد پیوند با صنایع پایین دستی و بالادستی
- ✓ تشکیل تعاونی‌های فراگیر برای جمع‌آوری سرمایه‌های اندک مردم جهت انجام سرمایه‌گذاری‌های بزرگ
- ✓ اشاعه فرهنگ توسعه پایدار در بین واحدهای صنعتی و معدنی و تاکید بر حفظ و احیاء محیط زیست و منابع طبیعی و ایجاد دفاتر زیست محیطی
- ✓ ایجاد رشته‌های مرتبط با معدن و متالوژی در دانشگاه پیام نور ماهشان جهت تربیت نیروی انسانی مورد نیاز بخش
- ✓ ایجاد شبکه ارتباطی با استانهای مجاور جهت خروج شهرستان از تنگنای بن بست
- ✓ ایجاد منطقه ویژه اقتصادی (با تاکید بر مواد معدنی)
- ✓ ایجاد پایانه حمل و نقل جهت ساماندهی حمل و نقل مواد معدنی

د- سیاستها و خط مشی‌های توسعه

- ✓ توسعه شهری و ایجاد امکانات و مبلمان شهری در مرکز شهرستان و شهر دندی
- ✓ گسترش صنایع مناسب از قبیل صنایع معدنی و صنایع تبدیلی
- ✓ تسریع در ایجاد واحدهای صنایع معدنی مرتبط با ذخایر معدنی فلدسپات، خاکهای صنعتی، مس و ...
- ✓ تسریع در ایجاد زمینه برای افزایش تولید مواد معدنی و راه اندازی معادن غیرفعال و راکد
- ✓ تسریع در فراهم کردن شرایط برای نوسازی معادن و نوسازی و بازسازی ماشین آلات مستهلک شده
- ✓ تسریع رفع مشکلات سیستم بانکی جهت ایجاد زمینه اعصای تسهیلات به معدنکاران و سرمایه‌گذاران بومی منطقه
- ✓ تسریع در ایجاد شهرک تخصصی صنایع معدنی

- ✓ تسريع در اجرای طرحهای اکتشافی مواد معدنی با تاکید بر مواد معدنی فلزی
- ✓ توسعه و گسترش آموزش فنی و حرفه ای در زمینه بخش صنعت و معدن

ذ- اقدامات اجرایی اولویت دار

- ✓ افزایش ظرفیت واحد تولید کنسانتره سرب و روی
- ✓ پیگیری و ایجاد زمینه برای اجرای طرحهای جدید صنعتی و معدنی
- ✓ تسريع در رفع مشکل فنی معدن انگوران و افزایش ظرفیت تولید آن
- ✓ تسريع در اجرای طرحهای جدید سیمان، فولاد و واحد ۱۰۰ هزار تنی شمش روی و آجر
- ✓ تربیت نیروهای بومی ماهر برای فعالیت در واحدهای معدنی و صنایع معدنی
- ✓ ایجاد رشته تحصیلی مرتبط با معدن و صنایع معدنی و صنایع تبدیلی کشاورزی در مرکز آموزش عالی و مراکز فنی و حرفه ای شهرستان
- ✓ ایجاد و توسعه صنایع معدنی و صنایع وابسته به مواد اولیه معدنی از جمله فرآوری فلدسپات، فرآوری بنتونیت، تولید پودرهای معدنی، آلیاژهای سرب و روی و سولفات روی با کیفیت مرغوب برای داروسازی
- ✓ ایجاد صنایع تبدیلی کشاورزی و دامی
- ✓ اجرای طرحهای اکتشافی در خصوص دستیابی به ذخایر جدید فلزی مانند سرب و روی و مس
- ✓ ایجاد راههای ارتباطی جدید و اصلاح و بهسازی راههای موجود در مناطق معدنی
- ✓ تسريع در گازرسانی و اصلاح و بهسازی جاده ارتباطی ماهشان به زنجان برای دستیابی راحت به جاده ترانزیت و اتوبان زنجان - تبریز
- ✓ تسريع در اجرای طرحهای کلنگ زنی شده
- ✓ ایجاد شهرک تخصصی فرآوری مواد معدنی ایران
- ✓ ایجاد واحدهای فرآوری مواد معدنی شامل پودرهای معدنی و فرآوری بنتونیت و فلدسپات
- ✓ ایجاد صنایع پایین دستی سرب و روی
- ✓ ایجاد واحد صنایع تبدیلی و بسته بندی محصولات کشاورزی

۳-۳- بازرگانی

الف- مهمترین قابلیت‌ها و مزیت‌های نسبی

- ✓ وجود معادن غنی کانیهای فلزی و غیرفلزی و تاثیر آن در بازرگانی منطقه
- ✓ وجود صنایع تولید سرب و روی (استقرار شرکتهای مهم و خاص در بورس)
- ✓ امکان توسعه تولید محصولات کشاورزی و باغی و دامی
- ✓ نیروی انسانی فعال در زمینه تولید فرش دستباف
- ✓ زمینه‌های سرمایه‌گذاری در احداث صنایع جانبی و تبدیلی محصولات کشاورزی و باغی و تأسیس سردخانه و سیلو
- ✓ امکان ایجاد تشکلهای فرش دستباف

ب- مهمترین محدودیت‌ها و تنگناها

- ✓ فقدان نیروی متخصص در زمینه بازرگانی و اقتصاد و کمبود عوامل و نیروی انسانی فعال و سرمایه‌گذار در بخش تجارت داخلی و خارجی شهرستان
- ✓ فقدان مراکز آموزش عالی جهت تربیت نیروی متخصص در بخش بازرگانی و اقتصاد
- ✓ فقدان اتحادیه‌ها و مجامع امور صنفی جهت ساماندهی، آموزش و راهبری اصناف
- ✓ فقدان تشکلهای تخصصی و شرکتهای خدمات بازرگانی جهت انجام و توسعه فعالیتهای بازرگانی
- ✓ کمبود شدید زیرساختهای بازرگانی از جمله انبارها و سردخانه‌ها و سیلو
- ✓ فقدان فروشگاههای زنجیره‌ای و بزرگ
- ✓ فقدان نمایندگی و خدمات پس از فروش اکثر کالاهای مصرفی و ماشین آلات

پ- مهمترین مسائل توسعه

- ✓ عدم توسعه یافتگی در بخش بازرگانی
- ✓ عدم سرمایه‌گذاری در توسعه زیرساختهای بخش

- ✓ فقدان آموزشهای تخصصی برای توسعه بخش
- ✓ فقدان تشکلهای صنفی و تخصصی برای پیشبرد فعالیتهای تجاری و صادرات و واردات

ت- اهداف بلند مدت

- ✓ توسعه متوازن بخش بازرگانی با بخشهای صنعت و کشاورزی
- ✓ افزایش نیروی انسانی آموزش دیده و متخصص در حوزه بازرگانی جهت پشتیبانی فعالیتهای تجاری و صادرات و واردات
- ✓ ایجاد تشکلهای تخصصی و صنفی و اتحادیهها و شرکتهای خدمات بازرگانی
- ✓ افزایش صادرات غیرنفتی شهرستان از طریق متنوع کردن تولیدات جنبی و فرآوردههای روی
- ✓ افزایش امکانات ذخیرهسازی کالاهای اساسی به میزان حداقل چهار ماه نیاز مردم منطقه

ث- راهبردهای توسعه

- ✓ ایجاد و تقویت بخش بازرگانی در واحدهای تولیدی منطقه
- ✓ تقویت و توسعه نیروی انسانی آموزش دیده جهت توسعه بخش بازرگانی ماهشان
- ✓ تقویت و گسترش سرمایه‌گذاری در راستای توسعه زیرساختهای بخش بازرگانی
- ✓ ایجاد زمینه تولید صادرات گرا در صنایع و کشاورزی منطقه

د- سیاستها و خط مشیهای توسعه

- ✓ برگزاری دورههای آموزش بازرگانی و آموزشهای عمومی و تخصصی صادرات و واردات
- ✓ افزایش ظرفیت انباری و سردخانه ای
- ✓ افزایش عاملین تجارت خارجی و دارندگان کارت بازرگانی و حمایت از ایجاد شرکتهای خدمات بازرگانی توسط فارغ التحصیلان رشته بازرگانی
- ✓ تشکیل اتحادیههای جدید صنفی و مجامع امور صنفی
- ✓ افزایش آموزشهای به‌بافی فرش و کارگاههای متمرکز فرش بافی

- ✓ افزایش نمایندگیهای فروش انواع کالا و خدمات و خدمات پس از فروش
- ✓ ایجاد فروشگاههای زنجیره ای و بزرگ

ذ- اقدامات اجرایی اولویت دار

- ✓ تبیین اولویتهای سرمایه گذاری شهرستان در بخشهای معدن و کشاورزی و صنایع روستایی به منظور جذب سرمایه گذاری داخلی و خارجی
- ✓ فرهنگ سازی عام صادرات و ترویج سیاست تولید برای صادرات در بخشهای کشاورزی و صنایع معدنی
- ✓ برگزاری دوره های آموزش عمومی واردات، صادرات و بازاریابی در جهت جذب منابع مالی و انسانی برای گرایش و فعالیت در حوزه تجارت خارجی شهرستان
- ✓ ایجاد اتحادیه های صنفی جدید و تشکیل مجمع امور صنفی
- ✓ تشکیل حداقل دو شرکت خدمات بازرگانی
- ✓ ایجاد حداقل یک واحد انبار مکانیزه گندم ۲۰ هزار تنی و یک واحد سردخانه هزار تنی
- ✓ ایجاد یک واحد انبار چند منظوره کالا به ظرفیت ۲۰۰۰ تن
- ✓ ایجاد حداقل یک فروشگاه بزرگ و زنجیره ای در شهرستان
- ✓ تلاش جهت افزایش تعداد کارتهای بازرگانی شهرستان به ۶ مورد
- ✓ حمایت از ایجاد چند کارگاه متمرکز فرش بافی
- ✓ ایجاد صنایع تبدیلی و فرآوری محصولات کشاورزی و صنایع بسته بندی با مقاصد داخلی و صادراتی
- ✓ حمایت از احداث شهرکهای تخصصی و صنفی جهت استقرار صنایع جنبی کشاورزی، سرب و روی، پتروشیمی، سیمان و قطعات بتنی و ..
- ✓ گسترش امکانات ذخیره سازی انباری، سردخانه ای
- ✓ حمایت از ایجاد کارخانه آرد در منطقه
- ✓ حمایت از انجام فعالیتهای بازرگانی شامل ثبت سفارش واردات و همچنین صادرات بخشهای تولیدی توسط شرکتهای خدمات بازرگانی

- ✓ حمایت تسهیلاتی از ایجاد کارگاههای متمرکز قالبیافی و آموزشهای به بافی در جهت هدایت صحیح منابع انسانی و مالی و تولید برای صادرات
- ✓ ایجاد صنایع جنبی آرد و گندم و تولید نان حجیم و سنتی در مقیاس صنعتی
- ✓ حمایت از ایجاد حداقل ۲ واحد انبار مکانیزه گندم جمعاً به ظرفیت ۴۰ هزار تن ظرف پنج سال آتی
- ✓ حمایت از ایجاد ۲ واحد سردخانه جمعاً به ظرفیت ۲ هزار تن ظرف پنج سال آتی
- ✓ افزایش عوامل تجارت خارجی شهرستان و صدور حداقل ۳۰ مورد کارت بازرگانی برای فعالان بخش ظرف پنج سال آتی
- ✓ ایجاد میدان عرضه میوه و تره بار

۴-۳- میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی

الف- مهمترین قابلیت‌ها و مزیت‌های نسبی

- ✓ وجود ۱۸۳ اثر فرهنگی، تاریخی شناسایی شده نظیر روستای یاستی قلعه در انگوران و قلعه بهستان و جاذبه‌های طبیعی فراوان از جمله مناطق بیلاقی با پوشش گیاهی زیبا و منحصر به فرد بوته‌ها و درختچه‌ها، گندمیان‌وشبه گندمیان، بالشتکی‌ها و زندگی جانوری انواع حیوانات و پرندگان زیبای قمری، حواصل، شاهین و...
- ✓ عبور رودخانه عظیم قزل اوزن و وجود اقلیم و اراضی مناسب در حاشیه این رودخانه برای ایجاد و توسعه زیر ساخت‌های گردشگری
- ✓ وجود مناطق حفاظت شده انگوران با مساحتی بالغ بر ۹۰۰۰۰ هکتار و حیات وحش انگوران با وسعتی بیش از ۳۰۰۰۰ هکتار برای توسعه اکوتوریسم منطقه
- ✓ زیست‌گاه‌ها و محیط‌های طبیعی حیات وحش، تنوع پوشش گیاهی و گیاهان دارویی
- ✓ ایفای نقش پل ارتباطی به مجموعه آثار باستانی تخت سلیمان شهرستان تکاب
- ✓ وجود محور گردشگری فرهنگی، تاریخی و طبیعی زنجان - ماهشان
- ✓ قرار گرفتن یکی از مناطق نمونه گردشگری استان در این منطقه (قلعه بهستان)
- ✓ تنوع خاص در تولید صنایع دستی و آفرینش هنرهای دستی در این شهرستان
- ✓ وجود چشمه‌ها و مراکز مهم آب درمانی

ب- مهمترین محدودیت‌ها و تنگناها

- ✓ فقدان زیرساخت‌ها و تجهیزات گردشگری استاندارد (امکانات ارتباطی، اقامتی، پذیرایی، دفاتر خدمات مسافرتی و جهانگردی)
- ✓ کمبود نیروی انسانی متخصص متناسب با موضوع میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی
- ✓ عدم آشنایی مردم منطقه با فرهنگ گردشگری و گردشگر پذیری
- ✓ نبود فروشگاه‌های مخصوص عرضه محصولات صنایع دستی منطقه

✓ کمبود سرمایه‌گذاری دولتی در بخشهای مذکور و عدم تمایل و استقبال سرمایه‌گذاران بخش خصوصی جهت سرمایه‌گذاری در امور گردشگری و صنایع دستی منطقه

پ- مهمترین مسائل توسعه

✓ عدم وجود طرح جامع گردشگری و فقدان برنامه‌ریزی اجرایی و ضعف تبلیغات در معرفی آثار مرتبط با بخش و کمبود سرمایه‌گذاری در بخش

ت- اهداف بلند مدت

✓ ایجاد و توسعه طرح‌ها و زیرساخت‌های گردشگری شهرستان متناسب با عملکرد ملی و فراملی
 ✓ تقویت صنعت گردشگری شهرستان
 ✓ ایجاد و توسعه بازارچه‌ها یا فروشگاه‌های محصولات صنایع دستی و هنرهای سنتی در کنار جاذبه‌ها و آثار فرهنگی، تاریخی
 ✓ ایجاد مراکز گردشگری در منطقه نمونه گردشگری قلعه بهستان واقع در حاشیه قزل‌اوزن
 ✓ ایجاد و توسعه تعامل و تبادل فرهنگی از طریق برپایی جشنواره‌ها و نمایشگاه‌های منطقه‌ای، عرضه صنایع دستی و هنرهای سنتی و بومی

ث- راهبردهای توسعه

✓ بسترسازی برای جذب و جلب سرمایه‌های بخش غیردولتی در فعالیتهای گردشگری و صنایع دستی
 ✓ حمایت در راستای افزایش تولید صنایع دستی و آفرینش هنرهای سنتی و ایجاد و توسعه مراکز عرضه محصولات صنایع دستی وابسته به آن در جهت جذب گردشگر به شهرستان
 ✓ گسترش فرهنگ پذیرش گردشگر در منطقه و ارتقاء سطح آگاهی مردم از موارث فرهنگی، جاذبه‌های گردشگری و صنایع دستی منطقه
 ✓ تقویت مشارکت مردم در تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری برای منطقه و آثار فرهنگی، تاریخی و طبیعی

- ✓ ارتقاء سطح کمی و کیفی در ارائه خدمات گردشگری به مسافران ورودی به منطقه
- ✓ توسعه فعالیت‌های آموزشی مربوط به گردشگری، هنرهای دستی و صنایع دستی منطقه
- ✓ تعریف مسیرهای گردشگری، ایجاد امکانات مناسب و زیرساخت‌های گردشگری استاندارد، ارتقاء سطح کیفی و کمی فرهنگ مردم در توریست پذیری و
- ✓ استانداردسازی راههای مواصلاتی استان و شهرستان با هدف ایجاد امنیت و آسودگی خاطر برای گردشگران داخلی و خارجی
- ✓ استقرار نظام جامع تبلیغات اعم از جاده‌ای از طریق نصب تابلوهای راهنمای گردشگری و غیره

د- سیاستها و خط مشی‌های توسعه

- ✓ تبلیغ و معرفی جاذبه‌های گردشگری و آثار فرهنگی تاریخی و طبیعی (سرمایه‌گذاری در چاپ و نشر اقلام تبلیغاتی اعم از: CD، کتاب، کتابچه، برشور، نقشه راهنما، از طریق وسایل ارتباط جمعی روزنامه، تلویزیون، رادیو و ایجاد سایت گردشگری و ...)
- ✓ ارتقاء سطح فرهنگی متناسب و رفتار شایسته با گردشگران داخلی و خارجی
- ✓ ترغیب بخش خصوصی جهت سرمایه‌گذاری در زمینه زیرساخت‌های گردشگری
- ✓ تسهیل و روانسازی سفر و ارتقاء فرهنگ مسافرت با ارزان سازی سفر، همگانی، همه زمانی و همه مکانی نمودن آن و تعدیل نرخ خدمات گردشگری
- ✓ بیمه کردن گردشگری داخلی و خارجی
- ✓ تعبیه وسائط نقلیه عمومی مخصوص گردشگری در مسیرهای گردشگری
- ✓ تشکیل خانه جهانگردی
- ✓ تعامل و همکاری مستمر شهرداریها در جهت زیباسازی و ایجاد امکانات رفاهی برای مسافران در محدوده شهری
- ✓ ایجاد تأسیسات زیربنایی در محدوده‌های مهم توریستی، ییلاقی شهرستان
- ✓ برگزاری جشنواره‌های بومی، محلی، آیین‌ها و مراسم سنتی در فصول مختلف سال بویژه در فصل رکورد گردشگر
- ✓ تقویت و حمایت از صنایع دستی در روستاها و سایر مناطق دارای توان جذب گردشگر

ذ- اقدامات اجرایی اولویت‌دار

- ✓ بررسی، شناسایی آثار فرهنگی، تاریخی و طبیعی شهرستان در راستای تهیه و تدوین اطلس و نقشه باستان‌شناسی استان
- ✓ تهیه و تدوین طرح‌های مرمت و احیای ابنیه فرهنگی، تاریخی شاخص شهرستان با هماهنگی و همکاری دستگاه‌های اجرایی ذیربط به منظور آغاز عملیات مستندسازی، آسیب‌شناسی و مرمت و احیاء آثار مورد نظر
- ✓ انجام مطالعات مردم‌نگاری و پژوهش‌های مردم‌شناسی شهرستان در راستای تهیه و تدوین اطلس مردم‌شناختی و شناخت آداب، رسوم و آیین‌های سنتی بمنظور برگزاری جشنواره‌ها و نمایش‌های آیینی جهت جذب و جلب‌گردشگر
- ✓ روانسازی تورهای ارزان قیمت علمی، آموزشی، تفریحی و زیارتی با ایجاد آژانس‌های مسافرتی
- ✓ تأمین اعتبار جهت اجرای دوره‌های آموزشی کوتاه‌مدت و میان‌مدت میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری
- ✓ تهیه و چاپ اقلام تبلیغاتی میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری
- ✓ برگزاری جشنواره‌ها و نمایشگاه‌ها و شرکت در نمایشگاه‌های داخلی و خارجی
- ✓ مطالعه و مستندسازی هنرهای سنتی و صنایع دستی شهرستان در راستای تهیه اطلس مربوط و انجام پژوهش‌های بنیادی و کاربردی به منظور استانداردسازی و احیاء هنرهای بومی و توسعه صنایع دستی اصیل شهرستان
- ✓ مستندسازی و آوانگاری گویش آبادی‌های شهرستان در راستای تدوین اطلس زبان‌شناختی و انجام مطالعات تخصصی ادبیات، زبان و گویش بمنظور حفظ و احیاء گویش‌های اصیل منطقه
- ✓ مکان‌یابی در راستای ایجاد و توسعه هتل‌ها و مجتمع‌های خدماتی رفاهی بین‌راهی در مناطق مستعد شهرستان بویژه در منطقه نمونه گردشگری شهرستان و... با هماهنگی مشاورین شرکت توسعه گردشگری ایران
- ✓ ایجاد و گسترش انجمن‌های میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری در سطح شهرستان
- ✓ طرح ساماندهی توریسم کشاورزی منطقه
- ✓ طرح ایجاد و توسعه اکوتوریسم و توریسم زمستانی و ورزشی

✓ تهیه و نصب تابلوهای راهنما در مسیرهای گردشگری با همکاری فرمانداری و دستگاههای
ذیربط شهرستان به منظور معرفی جاذبه‌های فرهنگی و تاریخی و طبیعی
ایجاد دهکده‌های گردشگری در محل روستای یاستی قلعه و قلعه بهستان

۴- منابع طبیعی

۱-۴- آب و خاک

الف- مهمترین قابلیت‌ها و مزیت‌های نسبی

- ✓ امکان احداث سدهای پی در پی برای تولید برقابی
- ✓ بیلان مثبت آبهای سطحی در حوضه‌های آبریز شهرستان (ماهنشان- انگوران و ماهنشان- انگوران- دندی)
- ✓ پتانسیل آبهای زیرزمینی و قابلیت استفاده برای کشاورزی و افزایش بهره‌برداری
- ✓ وجود لایه‌های نفوذناپذیر قرمز بالایی (U.R.F) و تأثیر آن در کاهش آلودگی منابع آبهای زیرزمینی
- ✓ امکان آبیاری تکمیلی در بخشی از اراضی زیر کشت
- ✓ امکان توسعه صنایع آب در شهرستان
- ✓ امکان مهار سیلابها و بهره‌برداری از آنها

ب- مهمترین محدودیت‌ها و تنگناها

- ✓ مشکل نظام بهره‌برداری از پروژه‌های آبی اجرا شده نظیر سد، ایستگاه پمپاژ و
- ✓ فصلی بودن رودخانه‌ها و طغیان آنها
- ✓ عدم مدیریت واحد در بخش آب، تعدد دستگاه‌های اجرایی، عدم هماهنگی مدیریت اجرایی و بهره‌برداری
- ✓ فقدان جاذبه برای بخش خصوصی جهت بهره‌برداری از تأسیسات ایجاد شده
- ✓ دور بودن اراضی مستعد و دشت‌ها از آبهای سطحی
- ✓ ضعف توان مالی بخش خصوصی و کشاورزان نسبت به مشارکت در توسعه منابع آبی سطحی و بهره‌برداری و نگهداری از آنها
- ✓ بالا بودن هزینه اجرای تأسیسات آبی، مهار سیل و حفاظت خاک
- ✓ ضعف آموزش و ترویج در بخش اجرایی برای بهره‌برداران

✓ وجود ۱۱۰۰۰۰ هکتار اراضی با کلاس فرسایش شدید و خیلی شدید در شهرستان

پ- مهمترین مسائل توسعه

- ✓ افزایش هزینه بهره‌برداری از آب و بهم خوردن بالانس هیدرولیکی بعثت کمبود مخازن آب شرب در سطح شهر ماهشان و دندی و توزیع آب به صورت پمپاژ
- ✓ تخریب بی‌رویه اراضی منابع طبیعی، فرسایش شدید خاک، پر شدن سدها و تأسیسات آبی توسط رسوبات و وقوع سیل
- ✓ عدم یکپارچگی اراضی و کمبود اراضی یکپارچه در اراضی حاشیه رودخانه قزل‌اوزن جهت اجرای طرح‌های کشاورزی و آبی گسترده
- ✓ پایین بودن راندمان بهره‌برداری و عدم استفاده از پتانسیل روانابهای طبیعی
- ✓ آلودگی منابع آب سطحی و زیرزمینی مخصوصاً چاههای آب شرب و نبودن سیستم جمع‌آوری و تصفیه فاضلاب
- ✓ عدم مطالعات جامع آب و خاک و فقدان بانک اطلاعاتی
- ✓ پایین بودن سطح سفره‌های آب زیرزمینی و عدم تغذیه آنها در اثر تخریب و تضعیف پوشش گیاهی مراتع
- ✓ عدم رعایت اصول فنی برداشت آب در تأسیسات سنتی بهره‌برداری از منابع آب
- ✓ ظرفیت پایین و پراکندگی پروژه‌های ایجاد شده مدرن و فقدان نظام کارآمد برای بهره‌برداری مناسب
- ✓ بالا بودن EC چاه‌های اطراف قزل‌اوزن و مانع بودن آن برای اجرای آبیاری مکانیزه

ت- اهداف بلند مدت

- ✓ توسعه بخشهای مختلف اقتصادی، کشاورزی و ... بر اساس اصل توسعه پایدار و مبتنی بر حفظ منابع طبیعی تجدید شونده
- ✓ افزایش میزان تأمین آب سطحی و افزایش حجم ذخیره جهت مصارف کشاورزی

- ✓ توسعه شبکه‌های آبیاری زهکشی در شهرستان در اراضی پایاب سدها و تأسیسات آبی
- ✓ استفاده از آبیاری تحت فشار جهت بالا بردن راندمان آبیاری (در صورت بهبود کیفیت آب)
- ✓ کنترل استفاده از کودها و سموم شیمیایی جهت جلوگیری از آلودگی منابع آب
- ✓ انجام عملیات آبخیزداری و جلوگیری از فرسایش خاک، مهار سیلابهای سطحی و بهره‌برداری

از آنها

- ✓ جلوگیری از تجمع املاح در خاک و ایجاد شوره زار
- ✓ احداث تصفیه‌خانه و افزایش مخازن آب شرب و واقعی نمودن نرخ آب
- ✓ انجام مطالعات آبهای زیرزمینی و تهیه مدل ریاضی و بهنگام کردن ادواری نتایج مطالعات
- ✓ نصب کنتور حجمی بر روی کلیه چاه‌های در حال بهره‌برداری و جلوگیری از برداشتهای بدون مجوز
- ✓ تقویت و بهبود وضعیت پوشش گیاهی جنگل‌ها و مراتع شهرستان

ث- راهبردهای توسعه

- ✓ بهره‌برداری از منابع و خاک بر اساس اصل توسعه پایدار
- ✓ توسعه بهره‌برداری از پتانسیل منابع آب سطحی جهت مصارف زراعی در نواحی مختلف شهرستان
- ✓ حفظ پتانسیل آبدهی آبخوان و تداوم بهره‌برداری از این منابع اراضی دشتی شهرستان
- ✓ افزایش حمایت‌های قانونی از منابع طبیعی تجدید شونده

د- سیاست‌ها و خط‌مشی‌های توسعه

- ✓ سرمایه‌گذاری برای مهار آب‌های سطحی بخصوص سرشاخه‌های اصلی قزل اوزن جهت جلوگیری از خروج سریع آب منطقه و توزیع مناسب برداشت آب در فصول بهره‌برداری
- ✓ تولید برقابی و تأمین بخشی از نیازهای مالی توسعه منابع آب در کنار تأمین آب کشاورزی و شرب و صنعت

- ✓ آبخیزداری حوضه‌های آبریز رودخانه و طولانی تر نمودن زمان جریان در رودخانه‌های فصلی و بهبود کیفیت آب رودخانه قزل اوزن
- ✓ تخصیص بخشی از آب سطحی به صنعت پرورش ماهی و تأمین بخشی از نیازهای مالی توسعه
- ✓ انجام مطالعات مکان یابی احداث سدهای مخزنی متوسط در کل حوضه
- ✓ احداث شبکه‌های آبیاری ثقلی و تحت فشار با استفاده از مشارکت مردمی و کمک‌های دولتی توسط سازمان آب منطقه ای
- ✓ کنترل مداوم ظرفیت، تغذیه و تخلیه سفره‌های آب زیرزمینی در اراضی دشتی شهرستان و ایجاد تناسب دائمی بین تغذیه و برداشت
- ✓ ایجاد تعادل بین برداشت آب از منابع آب سطحی و زیرزمینی و جلوگیری از فشار بیش از حد به منابع آب زیرزمینی
- ✓ استفاده از آبیاری تحت فشار و بالا بردن راندمان آبیاری در صورت مناسب بودن کیفیت آب زیرزمینی برای این کار
- ✓ گرایش بیشتر به استفاده از آب‌های سطحی به جای چاه و جلوگیری از تخلیه ذخایر آب زیرزمینی در فصول نابهنگام
- ✓ نصب کنتور حجمی بر روی کلیه چاه‌های در حال بهره‌برداری و جلوگیری از برداشت‌های بدون مجوز
- ✓ مدیریت بهره‌برداری از منابع آب پایه رودخانه و چشمه‌ها برای حفظ حیات وحش در حوزه آبخیز
- ✓ اجبار در تصفیه پساب‌های کارخانجات و جوامع شهری و روستایی و جلوگیری از تخلیه فاضلاب به داخل آب‌های سطحی و نفوذ آلودگی در آب‌های زیرزمینی
- ✓ کنترل استفاده از کودها و سموم کشاورزی و جلوگیری از آلودگی منابع آب متأثر از نفوذ پساب کشاورزی و زهکش‌های مربوطه و استفاده از روش بیوتکنولوژی به جای سموم شیمیایی
- ✓ جلوگیری از فرسایش خاک با ترمیم و بهبود پوشش گیاهی حوضه‌های آبخیز

- ✓ کنترل جریان‌های سیلابی با احداث تأسیسات متناسب در حوزه و تثبیت بستر و حفاظت ساحلی رودخانه‌ها با استفاده از روش‌های جدید و کاشت گیاهان حفظ‌کننده
- ✓ کنترل تخلیه زباله‌های شهری، روستایی و صنعتی در مناطق مناسب و جلوگیری از نشت آلودگی به آب‌های سطحی و زیرزمینی
- ✓ جلوگیری از رشد بی‌رویه شهرها با ایجاد کمربند سبز و کاهش تمرکز بر منابع آب
- ✓ استفاده از پساب‌های حاصل از تصفیه آب مناطق شهری در کشاورزی و صنایع و استقرار صنایع آب‌بر در انتهای حوزه‌های آبریز و یا زیردست سدهای مخزنی بزرگ
- ✓ انجام زهکشی مناسب دشت‌ها و جلوگیری از ایجاد شوره زار و تجمع املاح در خاک
- ✓ انجام مطالعات جهت مکانیابی سدهای زیرزمینی
- ✓ انجام مطالعات جهت مکانیابی پروژه‌های پخش سیلاب

ذ- اقدامات اجرایی اولویت‌دار

- ✓ تخصیص اعتبار جهت احداث طرح بند انحرافی و کانال انتقال آب روستاهای تازه کند فخرلو، قاضی‌کندی، سه‌پند سفلی، سه‌پند علیا، ماهشان (لور آرخی)، ایمر و خانکندی، بلند پرچین، ضامین، خاینیک
- ✓ احداث ایستگاه هشدار وقوع سیل در سطح شهرستان
- ✓ تخصیص اعتبار لازم جهت احداث ایستگاه‌های پمپاژ آب مطالعه شده و روستاهای ابراهیم آباد، امیرآباد، دندی، رز، سیدلر، ساری آغل، ایلی بلاغ
- ✓ تکمیل پروژه احداث چاه فلن با توجه به شور بودن آب رودخانه و تأثیر منفی آن بر روی الکترو پمپ‌ها و محصولات کشاورزی
- ✓ تخصیص اعتبار جهت اجرای پروژه‌های پخش سیلاب
- ✓ عملیات پخش سیلاب و بهره‌برداری از سیلاب‌ها
- ✓ تکمیل مطالعات آبخیزداری و کنترل سیل در سطح شهرستان
- ✓ مطالعه کنترل فرسایش و حفاظت آبراهه رودخانه‌های شهرستان
- ✓ مطالعه کنترل سیل آبخیزهای شهری ماهشان و دندی

- ✓ کنترل سیل و هرزآبها با احداث سدهای خاکی کوچک
- ✓ احداث ایستگاه پمپاژ روستاهای قره‌گل، تک‌آغاج، قره‌لاتلاق، میراخور، قره‌دره، ابراهیم‌آباد، تبریزک، قلعه‌جوق سیاه‌منصور، توت‌آغاجی، کپز، ضمین، امیرآباد، دندی، رز، سیدلر، ساری، آغل، ایللی‌بلاغ
- ✓ مطالعه و احداث سد مخزنی بر روی رودخانه انگوران چای
- ✓ ادامه طرح ساحل سازی حاشیه رودخانه قزل اوزن
- ✓ مطالعه سد خاکی روستای تبریزک
- ✓ ساحل سازی و احداث ایپی در محدوده روستاهای خورجهان، انگوران و اکیزقشلاق
- ✓ تخصیص اعتبار لازم برای سد مخزنی مراش
- ✓ توسعه شبکه آبیاری و زهکشی در اراضی سدهای شهرستان و اراضی و دشتهای حاشیه قزل‌اوزن
- ✓ مطالعه و تهیه نقشه‌های مناطق سیل خیز و بحرانی شهرستان
- ✓ انجام عملیات آبخیزداری در سطح شهرستان جهت کنترل جریانهای سیلابی و جلوگیری از فرسایش خاک در روستاهای قره‌گل، ایللی‌بلاغ، گونی، انگوران، ینگجه سینار
- ✓ شناسایی مناطق مستعد جهت اجرای عملیات پخش سیلاب و آبخوانداری
- ✓ شناسایی مناطق مستعد جهت احداث سدهای زیرزمینی
- ✓ مطالعات مهندسی رودخانه شامل حریم و بستر رودخانه قزل اوزن جهت بهره‌برداری بهینه از منابع آب سطحی و اراضی کشاورزی حاشیه در سطح شهرستان

۲-۴- پوشش گیاهی و محیط زیست

الف- مهمترین قابلیت‌ها و مزیت‌های نسبی

- ✓ وجود جنگل و مراتع و زمینهای مرغوب زراعی
- ✓ امکان افزایش میزان جنگلهای طبیعی و دست کاشت و بهبود کیفی وضعیت مراتع
- ✓ وجود مناطق حفاظت شده و حیات وحش آنها (منطقه انگوران)
- ✓ تنوع گونه‌های گیاهی و جانوری و وجود گونه‌های نادر گیاهی و جانوری
- ✓ وجود مناطق با ارزش جدید و تعیین محدوده آنها برای مناطق امن و حفاظت شده و ممنوعه
- ✓ بستری مناسب برای توسعه سرمایه‌گذاری‌های تولیدی صنعتی بر اساس الگوهای توسعه پایدار
- ✓ وجود چشم‌اندازها و مناطق بکر و طبیعی از نظر جذب گردشگر و آشنایی مردم با فرهنگ منابع طبیعی
- ✓ وجود ذخایر ژنتیکی گیاهی در مراتع

ب- مهمترین محدودیت‌ها و تنگناها

- ✓ مشکلات فرهنگی جامعه در خصوص شناخت و توجه به مسأله منابع طبیعی و محیط زیست
- ✓ عدم آگاهی و نبودن دانش‌های نوین بهره‌برداری، حفاظت و احیاء در بین بهره‌برداران عرفی
- ✓ عدم وجود مدیریت واحد بر عرصه‌های منابع طبیعی
- ✓ نارسایی‌های موجود در برخی از قوانین و مغایرت‌های موجود
- ✓ کمبود پرسنل فنی و حفاظتی
- ✓ صعب‌العبور بودن مناطق و مشکل دسترسی آسان به مناطق اجرایی و حفاظتی
- ✓ ناتوانی واحدهای صنعتی آلاینده دولتی در جهت تجهیز واحدها به سیستم‌های کنترل آلودگی یا انتقال از محل‌های مزاحم
- ✓ فعالیت و بهره‌برداری‌های معدنی در مناطق حفاظت شده
- ✓ کافی نبودن اعتبارات بدلیل افزایش روز افزون هزینه‌ها و عدم تخصیص به موقع آن بخصوص در زمینه مطالعات و تحقیقات کاربردی در سطح شهرستان

- ✓ ناتوانی متولیان شهرک‌ها و نواحی صنعتی در جهت ارائه خدمات و رعایت ملاحظات زیست محیطی این شهرک‌ها
- ✓ اجرای طرح‌های عمرانی بدون ارزیابی زیست محیطی

پ- مهمترین مسائل توسعه

- ✓ کاربری نامناسب اراضی شهرستان و تغییر کاربری اراضی کشاورزی به صنعتی و مسکونی
- ✓ تخریب و تصرف بی رویه اراضی مرتعی و منابع طبیعی جهت کشت دیم غلات و ...
- ✓ وجود دام بیش از ظرفیت در عرصه‌های ملی و چرای بیش از حد و زودرس بخصوص در مراتع حریم روستاها.
- ✓ تعدد بهره‌برداران مراتع و غیراقتصادی بودن دامداریهای کوچک و سنتی
- ✓ افزایش سلاح‌های شکاری مجاز و غیرمجاز و شکار بی رویه و غیرقانونی و خارج از فصل شکار
- ✓ تخریب بستر رودخانه‌ها و تخریب ناشی از برداشت شن و ماسه
- ✓ افزایش پسماندهای سمی و خطرناک به لحاظ رشد و توسعه صنعت فرآوری سرب و روی و تخلیه پسابهای صنعتی و سمی خطرناک در محیط زیست
- ✓ عدم دفع اصولی زباله‌ها و ضایعات بیمارستانی
- ✓ افزایش بی رویه مصرف سموم و کود در بخش کشاورزی
- ✓ افزایش بهره‌برداری از معادن به طور غیرمجاز در مناطق تحت مدیریت و غیر آن
- ✓ افزایش فاضلاب‌های شهری و روستایی

ت- اهداف بلند مدت

- ✓ عزم برای حفظ، احیاء و توسعه و افزایش بهره‌وری منابع طبیعی، با ارتقاء فرهنگ عمومی و مشارکت بخش خصوصی
- ✓ جامع‌نگری در مدیریت منابع طبیعی حوضه‌های آبخیز به منظور دستیابی به توسعه پایدار

- ✓ جلب همکاری و مشارکت مردم و بهره‌برداران در مدیریت پایدار منابع طبیعی
- ✓ ممیزی مرتع پلاکهای باقیمانده و اجرای طرح مرتع داری در مناطق دارای طرح مرتعداری
- ✓ اصلاح، احیاء و توسعه مراتع و پوشش گیاهی به روش بذرکاری، بذرپاشی، کپه کاری، بوته‌کاری، نهالکاری، ذخیره نزولات آسمانی، کودپاشی و احداث آبشخوار
- ✓ تثبیت مالکیت دولتی بر اراضی ملی و تفکیک آن از مالکیت‌های قانونی اشخاص
- ✓ استعدادیابی و تعیین کاربری اراضی به منظور بهره‌برداری بهینه با استفاده از فناوری‌های نوین
- ✓ مهار عوامل ناپایدار در منابع طبیعی
- ✓ ارتقاء بهره‌وری از طریق بازنگری در برنامه‌های آموزشی و ترویجی و تقویت پایگاه‌های اطلاع‌رسانی

- ✓ نیل به اهداف طرح ملی تعادل دام و مرتع و طرح جامع نظارت حفاظت و طرح جامع نهضت

سبز

- ✓ ایجاد موزه تاریخ طبیعی در شهرستان با همکاری بخش خصوصی
- ✓ ایجاد اقامتگاه‌ها و امکانات مناسب برای توسعه اکوتوریسم
- ✓ محدود نمودن توسعه فعالیت‌های صنعتی به صنایع مرتبط با قابلیت‌های منطقه و تاکید بر استقرار آنها در شهرک‌ها و مجتمع‌های صنعتی و ممانعت از ایجاد صنایع آلاینده محیط زیست
- ✓ انجام عملیات آبخیزداری حوزه‌های آبخیز مشرف بر دشته‌ها و حوزه‌های آبخیز شهری
- ✓ تصفیه فاضلاب‌های انسانی و صنعتی و استفاده مجدد از آنها در کشاورزی
- ✓ ایجاد مراکز تحقیقاتی و نظارتی مجهز به دستگاههای سنجش آلاینده‌ها در مناطق مختلف شهرستان و به کارگیری پرسنل متخصص در مراکز
- ✓ برنامه‌ریزی در جهت جلوگیری از انتقال پساب‌های صنعتی و فاضلاب‌های شهری به منابع آبی

ث- راهبردهای توسعه

- ✓ تهیه و تدوین طرحهای مدیریت منابع طبیعی در حوضه‌های آبخیز بمنظور کنترل و کاهش مخاطرات ناشی از فرسایش خاک، وقوع سیل، زمین لغزش، پر شدن سدها از رسوب و بیابان‌زایی
- ✓ مدیریت حوضه‌های آبخیز با نگرش اولویت حفاظت، احیاء و بهره‌برداری اصولی از صنایع

- ✓ حفظ توان اکولوژیکی، احیاء، حوزه‌های تخریب یافته و کنترل کانون‌های بحرانی
- ✓ تسریع و تکمیل و ممیزی مرتع و متعادل کردن تعداد دام متناسب با ظرفیت تولید مراتع از طریق مدیریت چرا و کنترل ورود و خروج دام و اجرای سیستم‌های چرای
- ✓ مدیریت ذخیره گاه‌های جنگلی با محوریت صیانت و توسعه
- ✓ تهیه و تدوین برنامه‌های اجرایی مناسب بمنظور تقویت همکاری دستگاه‌های دولتی و تشکلهای غیر دولتی در زمینه‌های حفاظت و توسعه فضای سبز
- ✓ تدوین برنامه‌های آمایش سرزمین و منطقه‌ای با ارزیابی توان منابع و محیط زیست بعنوان پیش نیاز برای توزیع فعالیت‌ها و تخصیص فضای مناسب
- ✓ تعیین نقاط مجاز و مناسب برای احداث صنایع و بهره‌برداری از معادن با توجه به موقعیت و ظرفیت قابل تحمل شهرستان و سایر شرایط زیست محیطی

د- سیاست‌ها و خط مشی‌های توسعه

- ✓ استفاده از فناوری‌های نوین بمنظور مطالعه، برنامه‌ریزی جامع، کنترل عملکرد و بررسی مستمر تاثیر فعالیت‌ها در دستیابی به اهداف توسعه پایدار
- ✓ فرهنگ‌سازی و جلب حمایت مسئولین نظام و مردم در توسعه فرهنگ منابع طبیعی و مشارکت دادن نیروهای کارآمد، خلاق و باتجربه بخش غیردولتی در برنامه‌ریزی تا اجرا
- ✓ جلب مشارکت و همکاری جوامع محلی و بهره‌برداران در قالب ایجاد تعاونی‌های مرتعداری و آبخیزداری در امر حفاظت و احیاء منابع طبیعی
- ✓ تسریع در روند تعیین تکلیف اراضی ملی، دولتی و اشخاص
- ✓ ساماندهی دامهای مازاد در مراتع و تشویق و ترغیب دامداران به دامداری غیروابسته به مرتع
- ✓ کاهش آلودگی محیط زیست از طریق طرح جایگزینی و بهینه‌سازی خودروهای فرسوده و گازرسانی به شهرها و روستاهای شهرستان
- ✓ طرح ایجاد سیستم‌های جمع‌آوری، تصفیه، بازیافت و دفع فاضلاب و پسماندها در مناطق بحرانی
- ✓ اجرای سیاستهای تغییر انرژی و الگوی مصرف سوخت‌های فسیلی واحدهای صنعتی

- ✓ اجرای سیاست‌های کاهش مصرف سموم کشاورزی، کود و استفاده از روش‌های بیولوژیک و مکانیکی در دفع آفات کشاورزی
- ✓ تدوین ضوابط و تعیین استانداردهای منطقه‌ای در جهت کنترل و نظارت بر آلودگی‌های زیست محیطی با انجام طرح‌های تحقیقات علمی زمان‌بندی شده
- ✓ همکاری و هماهنگی کلیه دستگاه‌ها و ادارات و نهادها و کارخانجات در خصوص اجرای پروژه‌ها و طرح‌های عمرانی با بخش منابع طبیعی و محیط زیست بر اساس اصل توسعه پایدار

د- اقدامات اجرایی اولویت‌دار

- ✓ تهیه و تصویب و واگذاری و اجرای طرح‌های مرتعداری جهت بهبود وضع مراتع و دامداران
- ✓ اصلاح و احیاء مرتع از طریق اجرای عملیات بیولوژیکی شامل پروژه‌های بذرکاری و بذرپاشی در مراتع روستاهای شهرستان
- ✓ اجرای پروژه تبدیل دیمزارهای کم بازده (یونجه کاری) در جهت افزایش تولید علوفه
- ✓ مدیریت مرتع از طریق احداث آبشخوار، جهت تأمین آب شرب دامها و توزیع یکنواخت دام، کنترل زمان ورود و خروج دام و کنترل تعداد دام بر اساس ظرفیت مرتع
- ✓ اجرای پروژه جنگلکاری و صنوبرکاری در سطح شهرستان جهت افزایش تولید چوب
- ✓ تأمین آب در جهت توسعه و تکمیل پارک جنگلی شهر ماهشان
- ✓ تأمین و جایگزینی سوخت‌های مناسب
- ✓ ایجاد کمربند حفاظتی در مناطق بحرانی تخریب یافته
- ✓ بهبود و تکمیل شبکه بی سیم
- ✓ گشت‌زنی و مراقبت از عرصه‌های ملی، پناهگاه‌های حیات وحش و زیستگاه‌های طبیعی جهت بهره‌برداری اصولی و به کارگیری نیروی انتظامی جهت برخورد با متجاوزان به عرصه‌های ملی
- ✓ اطلاع‌رسانی و آگاه سازی و پیشگیری و اطفاء حریق مراتع و جنگلهای شهرستان
- ✓ اطلاع‌رسانی در خصوص آفات گونه‌های گیاهی جنگلی و مرتعی
- ✓ نظارت بر فعالیت‌های مربوط به معادن در عرصه‌های ملی
- ✓ اجرای پروژه‌های مکانیکی آبخیزداری و کنترل سیل

- ✓ ترویج فرهنگ منابع طبیعی و محیط زیست از طریق برگزاری کلاسهای آموزش عمومی و تخصصی و ...
- ✓ کنترل و شناسایی واحدها و منابع ایجاد آلودگی در شهرستان
- ✓ نصب و مرمت تابلو در مورد ممنوعیت شکار در مناطق حفاظت شده و پناهگاه
- ✓ برخورد سریع و قانونی با متخلفان
- ✓ تأمین و تجهیز نیروهای پرسنلی، خودرو و امکانات مناسب در بخش منابع طبیعی و محیط زیست
- ✓ تکمیل و مرمت ساختمانهای اداری و حفاظتی موجود و احداث ساختمان جدید محیطبانی در منطقه اورباد پری
- ✓ اخذ سند مالکیت جهت اراضی ملی و دولتی
- ✓ تهیه طرحها و نقشههای حفاظت اراضی
- ✓ احیاء اراضی تخریب شده
- ✓ قرق مراتع فقیر در جهت تقویت آن و اجرای سیستمهای چرایی
- ✓ واگذاری اراضی در قالب طرح طوبی به منظور ایجاد اشتغال و کاهش تعداد بهره‌برداران و افزایش توان اکولوژیکی منابع ملی
- ✓ پیگیری رفع آلودگی و نصب تجهیزات کنترل آلودگی در واحدهای صنعتی
- ✓ تدوین برنامه آمایش سرزمین، ارزیابی توان منابع طبیعی و محیط زیست به عنوان پیش‌نیاز برای توزیع فعالیت‌ها و تخصیص فضای مناسب
- ✓ تکمیل و بهسازی شبکه رادیویی و بی سیم
- ✓ تهیه نقشه‌های فرسایش پذیری و تخریب خاک شهرستان
- ✓ تولید نهال از نوع گونه‌های سریع‌الرشد به منظور توسعه فضای سبز و تولید چوب
- ✓ تولید بذور گیاهان مرتعی خوشخواراک و سازگار با آب و هوای شهرستان جهت اصلاح و احیاء مراتع فقیر و تأمین علوفه دامداران
- ✓ احداث سدهای زیرزمینی
- ✓ ایجاد چراگاههای مصنوعی برای وحوش جهت تأمین علوفه آن

- ✓ جلوگیری از ورود پسماندهای صنعتی و فاضلابهای شهری و روستایی به آبهای سطحی و رودخانه‌ها و شناسایی و تعیین مکان مناسب جهت دفن اصولی آنها
- ✓ احیاء اکوتوریسم و شکارچیان خارجی
- ✓ ایجاد مرکز تحقیقاتی زیست محیطی در منطقه حفاظت شده مجهز به دستگاه‌های سنجش آلاینده‌ها
- ✓ ایجاد تصفیه‌خانه صنعتی و استفاده از آب آن در بخش کشاورزی
- ✓ دفن زباله‌های شهری و روستایی در تشکیلات زمین شناسی فاقد منابع آب زیرزمینی
- ✓ مطالعه کانون‌های بحرانی شهرستان از نظر استقرار صنایع و برنامه‌ریزی در جهت حذف تدریجی عوامل بحران‌زا
- ✓ لزوم انتقال دامداری‌ها به خارج از شهرهای دندی و ماهشان

۵- زیر بناها

۵-۱- راه و ترابری

الف- مهمترین قابلیت‌ها و مزیت‌های نسبی

- ✓ امکان دسترسی آسان و تبادل کالا و مسافر بلحاظ وجود پتانسیل‌های معدنی و آبی و همسایگی شهرستان با سه استان غربی کشور
- ✓ افزایش درجه راه بین ماهشان- مشمپا، ماهشان- دوزکند به حلب، دندی به تکاب و برقراری ارتباط بین استان‌های کردستان آذربایجان غربی و شرقی

ب- مهمترین محدودیت‌ها و تنگناها

- ✓ محدودیت در سرمایه‌گذاری بخش خصوصی بلحاظ کوهستانی بودن منطقه و دوری از مرکز استان و صعب‌العبور بودن راه‌های مواصلاتی در فصل زمستان
- ✓ کمبود امکانات رفاهی، خدماتی در منطقه
- ✓ عدم سرمایه‌گذاری بخش خصوصی به علت نبودن امکانات کافی در بخش مربوط به شهرک‌های صنعتی شامل خطوط انتقال قوی آب و برق و گاز
- ✓ پراکندگی روستاهای شهرستان

پ- مهم‌ترین مسائل توسعه

- ✓ کمبود ماشین‌آلات راهسازی و راهداری پیشرفته روز
- ✓ وجود ماشین‌آلات مستهلک و فرسوده
- ✓ کمبود منابع انسانی متخصص در کادر اداری و مرتبط با راهسازی
- ✓ ضعف در نگرش و احداث راه‌های بین شهرستانی و شبکه‌های مواصلاتی

ت- اهداف بلندمدت

- ✓ ارتقاء کیفیت راه‌های روستایی به منظور نوسازی روستاها و ارسال مواد معدنی و محصولات کشاورزی به بازارهای مصرف
- ✓ توسعه راه‌های روستایی از شوسه به آسفالته بطول ۲۷۰ کیلومتر
- ✓ ارائه خدمات هر چه بهتر در سهولت و ایمنی تردد جاده‌ای
- ✓ تبدیل راه‌های روستایی به راه فرعی بر اساس اولویت‌های موجود
- ✓ تبدیل قسمتی از راه‌های فرعی موجود با عرض استاندارد به راه‌های اصلی
- ✓ ایجاد شبکه‌های ارتباطی راه‌آهن در منطقه شامل جاده تبریز (نیک‌پی) تا ماهشان و نهایتاً تا دندی به لحاظ دارا بودن کارخانه‌های بزرگ ۱۰۰ هزار تنی روی و فرآوری و کالسیمین
- ✓ احداث راه آهن زنجان- دندی- تخت سلیمان و اتصال آن به راه آهن شمالغرب کشور
- ✓ احداث راه آهن دندی- ماهشان

ث- راهبردهای توسعه

- ✓ ایجاد راه‌های ارتباطی مناسب بین منطقه‌ای بمنظور ایجاد زمینه سرمایه‌گذاری برای رشد اقتصادی منطقه
- ✓ ارتقاء راه‌های موجود
- ✓ بهسازی شبکه راه‌های شهرستان و رفع نقاط حادثه‌خیز

د- سیاست‌ها و خط‌مشی‌های توسعه

- ✓ مطالعه و بررسی و تهیه طرح‌های مقدماتی مربوط به گسترش و توسعه راه‌های ارتباطی جاده‌ای و احداث شبکه راه‌آهن
- ✓ تهیه طرح‌های توجیهی و بررسی پتانسیل‌های موجود در منطقه با توجه به وجود معادن غنی و راه‌های دسترسی به استانهای کردستان و آذربایجان غربی

ذ- اقدامات اجرایی اولویت‌دار

- ✓ رفع نقاط حادثه خیز در شهرستان و یا به حداقل رساندن آن
- ✓ ایجاد کمربندی در روستای قره درق، (محور زنجان- دندی) به طول ۲ کیلومتر
- ✓ ایجاد کمربندی ابراهیم آباد به طول ۳ کیلومتر
- ✓ حذف پیچ‌های خطرناک ماهشان- ینگچه به طول یک کیلومتر
- ✓ گابیون‌بندی محل ریزش‌ها جمعاً به طول ۳۰۰ متر
- ✓ احداث گاردریل در راههای روستایی به طول ۱۰ کیلومتر
- ✓ انجام روکش آسفالت
- ✓ روکش ایلی بلاغی به سه راهی ابراهیم آباد به طول ۲۶ کیلومتر
- ✓ روکش آسفالت دندی به قرائی به طول ۳۵ کیلومتر
- ✓ احداث پاسگاه پلیس راه در منطقه به جهت جلوگیری از تخریب جاده ناشی از حمل تناژ غیرمجاز به جهت فراوانی معادن و حمل و نقل‌های ناشی از آن در منطقه
- ✓ ترانشه برداری محور روستای خیرآباد- بایچه باغ
- ✓ تعریض ۳ دستگاه پل در محور زنجان- دندی
- ✓ ساماندهی تقاطع‌های راه روستایی- فرعی به تعداد ۴ مورد (سه راهی دوزکند- ابراهیم آباد- کپز- قواق)
- ✓ ایجاد پایانه‌های حمل و نقل برون شهری در شهرستان
- ✓ تعریض و ارتقاء راههای فرعی موجود به راههای اصلی در محورهای:
- نیک پی به ماهشان به طول ۷۰ کیلومتر
- دندی به قرائی به طول ۳۵ کیلومتر
- دوزکند به حلب به طول ۷ کیلومتر
- ✓ احداث و راه اندازی ورودی و خروجی از آزاد راه در تقاطع جاده ماهشان به نیک پی
- ✓ تعریض ۱۰ دستگاه پل در محور زنجان- دندی
- ✓ آسفالت‌نمودن کلیه راههای شوسه روستایی در عرض ۲ سال آتی برای روستاهای بالای ۲۰

خانوار

- ✓ احداث راه شوسه برای راه‌های دسترسی برای روستاهای با خانوار زیر و بالای ۲۰ خانوار
- ✓ روکش آسفالت تمام راه‌های فرعی موجود در منطقه در عرض ۳ سال آتی
- ✓ رفع تدریجی نقاط حادثه خیز در شهرستان
- ✓ مرمت و نگهداری پل‌ها به ترتیب اولویت و درصد خرابی

۲-۵- بخش انرژی

الف- مهمترین قابلیت‌ها و مزیت‌های نسبی

- ✓ وجود پست‌های توزیع برق (۶۳ و ۲۳۰ کیلوولت) و امکان افزایش ظرفیت
- ✓ گسترش شبکه ۲۰ کیلوولت در حاشیه رودخانه قزل اوزن و ایجاد بستر مناسب جهت سرمایه‌گذاری در صنایع وابسته به کشاورزی
- ✓ احداث شبکه ۲۰ کیلوولت و نصب پست‌های هوایی در شهرک صنعتی ماهنشان
- ✓ تبادل انرژی و امکان رینگ و مانور شبکه‌های برق شهرستان با استانهای همجوار (آذربایجان شرقی، غربی و کردستان)
- ✓ پروژه در دست اجرای خطوط انتقال گاز ماهنشان- دندی

ب- مهمترین محدودیت‌ها و تنگناها

- ✓ بروز مشکلات پس از احداث شبکه برق بعثت فرسودگی بافت‌های روستایی و عدم اجرای طرح هادی در روستاها
- ✓ کمبود نیروی متخصص بومی و پیمانکاران بومی و مجرب اجرایی پروژه‌های توسعه شبکه‌های برق
- ✓ فقدان ماشین‌آلات سنگین مرتبط در منطقه
- ✓ ورود خسارت‌های سنگین به شبکه‌ها بلحاظ حادثه خیز بودن منطقه
- ✓ عدم سرمایه‌گذاری‌های بزرگ و مرتبط با انرژی برق بعثت در بن‌بست قرار گرفتن شهرستان
- ✓ اتلاف شدید انرژی برق بعثت عده بهره‌مندی شهرها و روستاها از نعمت انرژی گاز
- ✓ فقدان فرهنگ استفاده بهینه از انرژی برق

- ✓ افزایش هزینه‌ها و کندی پیشرفت گازرسانی بعثت تعدد و پراکندگی جغرافیایی روستاها و
قرارگیری اغلب آنها در مناطق کوهستانی

ت- اهداف بلندمدت

- ✓ بهره‌گیری از فناوریهای جدید

ث- راهبردهای توسعه

- ✓ توسعه شبکه‌های برق و ایجاد رینگ باشبکه‌های برق درون استانی و استانهای همجوار
- ✓ مطالعه و امکان احداث نیروگاه آبی کوچک و مطابق با نیاز منطقه با توجه به عملیات احداث
سد مشمپا
- ✓ بهبود شاخصهای بهره‌برداری
- ✓ بهینه‌سازی و منطقی نمودن مصارف انرژی

د- سیاستها و خط مشی‌های توسعه

- ✓ اصلاح انشعابات قدیمی، شبکه‌ها و خطوط فرسوده به منظور جلوگیری از اتلاف انرژی
- ✓ استفاده از کنتورهای دیجیتالی بجای کنتورهای قدیمی
- ✓ اعمال مدیریت انرژی و ترویج فرهنگ استفاده بهینه از برق و صیانت و نگهداری از شبکه‌ها و
تأسیسات برق بعنوان سرمایه ملی
- ✓ افزایش آگاهی مردم از خطرات استفاده از برقهای غیرمجاز و عدم رعایت حرایم شبکه‌های
برق در انواع محذرات و درختکاریها و پیامدهای جانی و مالی برای مردم

ذ- اقدامات اجرایی اولویت‌دار

- ✓ خط انتقال گاز حلب
- ✓ طراحی گازرسانی شهرهای ماهشان و دندی
- ✓ طراحی گاز رسانی به روستاهای شهرستان
- ✓ بررسی و تحلیل و تهیه طرحهای رفع ضعف ولتاژهای مشترکین شهری و روستایی
- ✓ اصلاح شبکه‌های توزیع برق فرسوده و قدیمی و اصلاح سیستمهای هوایی بمنظور جلوگیری از اتلاف انرژی و تثبیت نمودن شبکه به جهت تأمین برق مطمئن برای مشترکین
- ✓ بهینه سازی و ایجاد روشنایی مطلوب برای استانداردهای موجود
- ✓ ارتقاء جایگاه برق شهرستان از اداره به قسمت یا امور
- ✓ مطالعه و احداث پست ۶۳ کیلوولت برای تأمین برق کارخانه‌های ۵۰۰ هزار تنی فولاد و سیمان ماهشان
- ✓ احداث شبکه‌های ۲۰ کیلوولت توزیع برق به منظور رینگ کردن شبکه‌های توزیع برق شهرستان با شبکه‌های شهرستان زنجان و استانهای همجوار جهت تبادل انرژی
- ✓ احداث نیروگاه جهت تأمین برق موردنیاز منطقه و مصارف شهرستان (با توجه به احداث سد مشمپا در سالهای آتی)

۳-۵- توسعه شهری و روستایی

الف- مهمترین قابلیت‌ها و مزیت‌های نسبی

- ✓ نقش اقتصادی شهر ماهشان بعنوان یک مرکز خدماتی (اداری- خدماتی)
- ✓ نقش غالب و عملکرد صنعتی شهر دندی با توجه به قرارگیری آن در محور معدنی استان
- ✓ زمینه رشد و توسعه اقتصادی شهر دندی با توجه به فاصله مناسب آن از زنجان
- ✓ قرارگیری شهر دندی در محور گردشگری زنجان- تخت سلیمان
- ✓ وجود جاذبه‌های تاریخی و طبیعی

ب- مهمترین محدودیت‌ها و تنگناها

- ✓ محدودیت در توسعه شهر ماهشان بلحاظ وجود موانع طبیعی و توپوگرافی (باغات، تپه‌ها، کوه‌ها و رودخانه)
- ✓ محدودیت در توسعه شهر دندی از جهت شرق بلحاظ وجود عوارض طبیعی (باغات و رودخانه)
- ✓ نبود انگیزه سرمایه‌گذاری
- ✓ کمبود نیروی انسانی متخصص و کارآمد
- ✓ ضعف شبکه ارتباطی شهرهای منطقه با سایر نقاط شهری
- ✓ پایین بودن سطح کیفی راه‌های ارتباطی شهرها

پ- مهمترین مسائل توسعه

- ✓ اختصاص ۳۰ درصد از سطح شهرستان به مناطق حفاظت شده زیست محیطی و پناهگاه حیات وحش
- ✓ قرارگیری شهرهای ماهشان و دندی در حاشیه شمالی و جنوبی مناطق و داخل منطقه حفاظت شده انگوران
- ✓ وجود گرایش‌های واگرا در نظام شهری شهرستان در ارتباط با کلیت نظام شهری منطقه از یکسو و نظام شهری با نظام مراکز روستایی منطقه از سوی دیگر.

✓ عدم گسترش برخی فعالیتهای اقتصادی و خدماتی بعزت عدم تأمین آستانه‌های جمعیتی و اقتصادی

ت- اهداف بلندمدت

✓ تحقق مدیریت یکپارچه توسعه منطقه‌ای شهرستان از طریق برپایی شبکه شهری متعادل و منسجم

✓ ارتقای کارایی سیستم خدمات‌رسانی به مراکز روستایی شهرستان با پشتیبانی نظام شهری منطقه

ث- راهبردهای توسعه

✓ تقویت پیوندهای فیزیکی فرامنطقه‌ای شهرستان و نقاط شهری آن با محورهای برتر توسعه و مراکز شهری برتر استان با تأکید بر شهرستان‌های زنجان و ایجرود

✓ افزایش پیوندهای منطقه‌ای فرااستانی استان زنجان با آذربایجان غربی با برنامه‌ریزی نظام شهری شهرستان ماهشان مبتنی بر استراتژی توسعه هماهنگ محورهای عملکردی توسعه و نظام شهری

✓ انتخاب برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه و متعادل شهرستان

✓ تقویت پیوندهای شهری- روستایی از طریق برپایی و برنامه‌ریزی نظام سلسله مراتب خدمات‌رسانی با تأکید بر مراکز روستایی برتر

د- سیاستها و خط مشی‌های توسعه

✓ برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه معدنی، صنعتی، گردشگری و کشاورزی محور زنجان- دندی- تخت سلیمان بعنوان محور برتر مرکز توسعه منطقه‌ای شهرستان ماهشان

✓ برنامه‌ریزی توسعه محورهای ارتباطی فراشهرستانی و استانی (زنجان- دندی- تخت سلیمان)

- ✓ افزایش پیوندهای منطقه‌ای شهرستان با مناطق مجاور با تأکید بر منطقه ایجرود (محور درجه ۲ صنعتی استان)

ذ- اقدامات اجرایی اولویت‌دار

- ✓ تهیه طرح برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه محور توسعه زنجان- دندی- تخت سلیمان
- ✓ تهیه طرح برنامه‌ریزی و مکانیابی راه ارتباطی جدید شهرستان ماهشان با منطقه ایجرود
- ✓ ارتقاء کیفی راه ارتباطی زنجان-دندی- تخت سلیمان و پیش‌بینی تأسیسات و خدمات بین راهی مابین دندی و تخت سلیمان
- ✓ مطالعه تبدیل روستای پری به نقطه شهری بعنوان مرکز منظومه روستایی بعنوان مرکز خدماتی حوزه غربی شهرستان
- ✓ ارتقای کیفی راه‌های ارتباطی ماهشان- دندی و ماهشان- پری به راه اصلی معمولی
- ✓ ارتقای کیفی راه‌های ارتباطی مراکز شهری شهرستان با مراکز مجموعه روستایی قره گل- پری- قره ناز و سونتو به راه فرعی درجه ۱
- ✓ ارتقای کیفی راه‌های ارتباطی مراکز مجموعه روستایی به راه روستایی درجه ۱ با رویه آسفalte جهت تقویت نقش خدماتی آنها بعنوان اولین سطح خدمات رسانی روستایی
- ✓ اجرای راه ارتباطی شهرستان با منطقه ایجرود
- ✓ مطالعه و امکان‌سنجی ایجاد شبکه حمل و نقل ریلی در محور زنجان-دندی- آذربایجان غربی
- جهت پشتیبانی از فعالیتهای معدنی و صنعتی شهرستان و تقویت پیوندهای فرامنطقه ای و فرااستانی
- ✓ تهیه طرح احیای بافت‌های فرسوده و روستایی مناطق شهری شهرستان جهت رفع دوگانگی بافت کالبدی و توسعه منسجم بافت شهرها در ارتباط متوازن با بافت جدید
- ✓ تهیه طرح‌های روستایی
- ✓ فرهنگ‌سازی در خصوص مشارکت همه جانبه روستاییان در تحقق و اجرای طرح‌های هادی

۶- امور اجتماعی

۶-۱- فرهنگ و هنر

الف- مهمترین قابلیت‌ها و مزیت‌های نسبی

- ✓ وجود مکان‌های تاریخی (قلعه بهستان و)
- ✓ وجود دانشگاه

ب- مهمترین محدودیت‌ها و تنگناها

- ✓ کمبود اعتبارات مالی
- ✓ کمبود نیروی انسانی متخصص و کارآمد
- ✓ نبود ساختمان اداری
- ✓ نبود امکانات فرهنگی و هنری

پ- اهداف بلند مدت

- ✓ تجهیز شهرستان با استانداردهای فرهنگی و هنری

ت- راهبردهای توسعه

- ✓ ایجاد هماهنگی بین دستگاه‌های متولی در مسائل فرهنگی و هنری
- ✓ پرداخت یارانه مناسب به بخش خصوصی جهت فعالیتهای فرهنگی و هنری
- ✓ تأسیس آموزشگاه‌های آزاد

ث- سیاستها و خط مشی‌های توسعه

- ✓ صدور مجوز برای تشکیل آموزشگاه‌های آزاد
- ✓ تقویت و توسعه انجمن‌های فرهنگی و هنری
- ✓ فراهم نمودن امکانات

د- اقدامات اجرایی اولویت‌دار

- ✓ صدور مجوز نشریه هفته نامه (۲ مورد)
- ✓ صدور مجوز موسسه فرهنگی و هنری از یک مورد به سه مورد
- ✓ صدور مجوز چاپخانه (۱مورد)
- ✓ صدور مجوز کانونهای آگهی تبلیغاتی (۲مورد)
- ✓ صدور مجوز آموزشگاه‌های آزاد هنری (۳ مورد)
- ✓ ایجاد اداره شهرستان
- ✓ تأسیس انجمن‌های فرهنگی و هنری (۶ مورد)
- ✓ افزایش کانونهای فرهنگی و هنری مساجد از یک مورد به پانزده مورد
- ✓ احداث سالن آمفی تئاتر (۱ مورد)
- ✓ گالری هنری (۱ مورد)
- ✓ فروشگاه عرضه محصولات فرهنگی (۴ مورد)
- ✓ احداث مجتمع فرهنگی و هنری

۲-۶- آموزش و پرورش و آموزش فنی و حرفه ای

الف- مهمترین قابلیت‌ها و مزیت‌های نسبی

- ✓ جوانی جمعیت و وجود نیروی انسانی برای بهره گیری در فرآیند توسعه اجتماعی و فرهنگی
- ✓ امکان احداث هنرستان کشاورزی با توجه به قابلیت‌های کشاورزی منطقه
- ✓ مشارکت مردم در اهدای زمین برای ساخت بناهای آموزشی
- ✓ بالا بودن درصد قبولی دانش آموزان در مقاطع تحصیلی سه گانه

ب- عمده ترین محدودیت‌ها و تنگناها

- ✓ کمبود فضای آموزشی مناسب و استاندارد برای دوره‌های تحصیلی سه گانه
- ✓ عدم امکان سازماندهی نیروهای تخصصی به اکثر مدارس روستاها بعلت پراکندگی روستایی و تعداد کم دانش آموزان
- ✓ بی تفاوت بودن اولیاء به ادامه تحصیل دانش آموزان بدلیل بی سوادی و فقر فرهنگی
- ✓ نبود امکانات و تجهیزات در خصوص بکارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات در فرآیند آموزش
- ✓ کمبود امکانات سخت‌افزاری جهت استفاده از نرم افزارهای آموزشی، تحقیقی، پژوهشی و ... در مدارس و منازل
- ✓ عدم پشتیبانی بموقع مالی مدارس و کارکنان

پ- مهمترین مسائل توسعه

- ✓ پراکندگی جمعیت روستایی
- ✓ کمبود امکانات و تجهیزات رایانه‌ای در مدارس خصوصاً مدارس کارو دانش
- ✓ کمبود معلمان و دبیران زن در منطقه
- ✓ کمبود نیروهای متخصص در مدارس راهنمایی و متوسطه روستایی
- ✓ غیربومی بودن اکثر معلمان و دبیران بخصوص در دوره راهنمایی و متوسطه

ت- اهداف بلند مدت

- ✓ تعمیق و تحکیم باورهای دینی و گسترش روحیه حقیقت‌جویی، علم‌طلبی و تزکیه دانش‌آموزان
- ✓ افزایش انگیزه کسب علم و دانش در دانش‌آموزان بویژه از طریق مشارکت اولیاء
- ✓ مشارکت و همکاری تنگاتنگ بخشهای صنعت، کشاورزی و خدمات با بخشهای آموزش و تربیت نیروی انسانی
- ✓ ارتقای کمی و کیفی امکانات آموزشی و پژوهشی

ث- راهبردهای توسعه

- ✓ برابری فرصتهای آموزشی و فراهم کردن آموزش یکسان برای لازم‌التعلیمان در افزایش پوشش تحصیلی
- ✓ گزینش، تربیت، جذب و نگهداری و ارتقای معلمان
- ✓ دسترسی معلمان به سایتهای اطلاعاتی ملی و محلی
- ✓ افزایش سطح رفاه معلمان
- ✓ همگام کردن سطح مهارت نیروی کار با تغییر و تحولات فناوری

د- سیاستها و خط مشی‌های توسعه

- ✓ ایجاد شرایط و زمینه‌های لازم بمنظور جلب مشارکت مردم در آموزش و پرورش
- ✓ تربیت نیروی انسانی متخصص متناسب با نیازهای شهرستان
- ✓ ارتقای سطح رضایت شغلی، انگیزش شغلی و بهداشت روانی و تقویت جاذبه‌های شغل معلمی
- ✓ بازسازی و بهسازی مستمر نیروی انسانی شاغل در بخشهای مختلف اقتصادی
- ✓ ارائه آموزش تقاضا محور متناسب با نیازهای بازار کار بخشی

ذ- اقدامات اجرایی اولویت‌دار

- ✓ شناسایی کلیه واجدین شرایط از طریق مراکز ثبت احوال و خانه‌های بهداشت روستاها و دهیارها
- ✓ معرفی دقیق شیوه‌های ادامه تحصیل جهت جذب دانش آموزان بازمانده از تحصیل
- ✓ پیگیری تأسیس و احداث مدارس راهنمایی و متوسطه در روستاهای با آمار دانش آموزی بالا و تلاش برای کاهش حد نصاب تشکیل کلاسها با توجه به محرومیت منطقه
- ✓ افزایش سرویس‌های ایاب و ذهاب در طرح سرویس روستا مرکزی
- ✓ گسترش و تجهیز امکانات خوابگاهی مراکز شبانه روزی در مقطع راهنمایی و متوسطه
- ✓ پیگیری تأمین محل اسکان فرهنگیان در روستاها (معلم سراها) و ایجاد مجتمع‌های رفاهی، ورزشی، تفریحی برای فرهنگیان در راستای ایجاد انگیزه برای نگاهداشت نیروی انسانی
- ✓ هماهنگی با مسئولین ذیربط برای متناسب نمودن جذب مراکز تربیت معلم در رشته‌های مورد نیاز در مقاطع مختلف تحصیلی
- ✓ ایجاد هماهنگی‌های لازم برای برگزاری دوره‌های آموزش ضمن خدمت در راستای ارتقاء علمی فرهنگیان
- ✓ گسترش تعاونی‌های مصرف، مسکن و چند منظوره فرهنگیان
- ✓ پیگیری احداث و افزایش تعداد خانه‌های سازمانی جهت اسکان فرهنگیان

۳-۶- آموزش عالی

الف- مهمترین قابلیت‌ها و مزیت‌های نسبی

- ✓ وجود دانشگاه پیام نور
- ✓ همکاری مردم در اهدای زمین برای ساخت فضاهای آموزشی
- ✓ توانایی جذب دانشجو در مقاطع کارشناسی و کارشناسی ارشد، در صورت تأمین امکانات
- ✓ توانایی جذب دانشجو از استانهای مجاور (آذربایجان شرقی، غربی و کردستان) در صورت تأمین امکانات
- ✓ توان افزایش رشته‌ها در دانشگاه از ۹ رشته دایر به ۲۴ رشته در مقطع کارشناسی و ۵ رشته در مقطع کارشناسی ارشد

ب- مهمترین محدودیت‌ها و تنگناها

- ✓ کمبود امکانات و تجهیزات آموزشی و کمک آموزشی در دانشگاه پیام نور
- ✓ مشکل ایاب و ذهاب اساتید و کارکنان و دانشجویان به شهرستان
- ✓ نبود فضاهای ورزشی و امکانات آن در دانشگاه پیام نور
- ✓ نبود امکانات رفاهی برای اساتید، کارکنان و دانشجویان

پ- مهمترین مسائل توسعه

- ✓ غیربومی بودن اکثر اساتید و کارکنان دانشگاه
- ✓ نبود ساختمان مستقل دانشگاه

ت- اهداف بلندمدت

- ✓ توسعه و گسترش فضاهای آموزشی
- ✓ توسعه و گسترش دانشکده‌های فنی، مهندسی، کشاورزی

✓ توسعه و گسترش رشته‌های فنی و مهندسی، علوم پایه و انسانی با توجه به پتانسیل‌های بالقوه موجود در منطقه

ث- راهبردهای توسعه

- ✓ اختصاص فضای مستقل برای دانشگاه
- ✓ تأمین اعتبار مورد نیاز پروژه‌ها
- ✓ تسریع در اجرایی نمودن پروژه‌های پیشنهادی دانشگاه

د- اقدامات اجرایی اولویت‌دار

- ✓ اجرای پروژه فاز ۱ و ۲ دانشگاه (۷ هزار مترمربع)
- ✓ احداث سالن چند منظوره (۲ هزار مترمربع)
- ✓ احداث سایت آزمایشگاهی و تجهیزات آن (هزار مترمربع)
- ✓ احداث سلف سرویس و امکانات تکمیلی (هزار مترمربع)
- ✓ احداث خوابگاه‌های دانشجویی (۳ هزار مترمربع)
- ✓ احداث استادسرا در دانشگاه (هزار متر مربع)
- ✓ احداث و تکمیل سایت کامپیوتر و اینترنت (هزار مترمربع)
- ✓ احداث و تکمیل لابراتور زبان (هزار مترمربع)
- ✓ تأمین و خرید سرویس‌های ایاب و ذهاب برای دانشجویان، اساتید و کارکنان (۴ دستگاه اتوبوس)

۴-۶- بهداشت و درمان

الف- مهمترین قابلیت‌ها و مزیت‌های نسبی

- ✓ وجود خیرین در اکثر مناطق جهت اهداء زمین
- ✓ وجود ساختمان مستقل اداری (شبکه بهداشت و درمان شهرستان)

ب- مهمترین محدودیت‌ها و تنگناها

- ✓ کمبود نیروی انسانی متخصص بومی و غیربومی
- ✓ کمبود زمین در سطح دو شهر موجود
- ✓ کمبود خودرو و سرویس‌ها و آژانس‌های مسافربری
- ✓ ناکافی بودن اعتبارات
- ✓ کمبود فضای مسکونی سازمانی و یا شخصی در سطح دو شهر بویژه در مرکز شهرستان جهت جذب و نگهداری نیروهای تخصصی
- ✓ نبود ساختمان آزمایشگاه مرکزی
- ✓ نبود ساختمان جهت انبار دارو و تجهیزات پزشکی آزمایشگاهی دندانپزشکی و اداری
- ✓ پراکندگی روستاها و صعب‌العبور بودن راهها و کنترل ناکافی در راهها
- ✓ کمبود مرکز فوریت‌های پزشکی جاده‌ای مخصوصاً در جاده دندی- زنجان
- ✓ کمبود استانداردهای پزشکی (پزشک، دندانپزشک، آمبولانس و ...)
- ✓ نبود مکانهای آموزشی جهت پرورش نیروهای مورد نیاز در سیستم بهداشتی و درمانی
- ✓ عدم وجود نمایندگی بیمه‌ها در سطح مرکز شهرستان

پ- مهمترین مسائل توسعه

- ✓ کمبود بودجه‌های عمرانی و جاری واحدها و کمبود اعتبار در زمینه بهداشت محیط جهت بهسازی

ت- اهداف بلند مدت

- ✓ بهبود شاخصهای بهداشتی
- ✓ توسعه و گسترش فضاهای بهداشتی

ث- راهبردهای توسعه

- ✓ تشویق بخش خصوصی به مشارکت در امور بخش
- ✓ پیگیری‌های مستمر در خصوص تخصیص منابع به بخش

د- سیاستها و خط مشی های توسعه

- ✓ ایجاد زمینه‌های لازم برای مشارکت بخش خصوصی و خودیاری مردم در اجرای طرحها و پروژه‌ها (بویژه برنامه بهداشت محیط روستایی)
- ✓ ترویج فرهنگ بهداشتی در روستاها
- ✓ بهسازی سرویسهای بهداشتی مدارس
- ✓ اقدامات در خصوص توسعه، تکمیل و تجهیز موارد ذیربط بخش

ذ- اقدامات اجرایی اولویت‌دار

- ✓ افزایش تختهای بیمارستانی (۶۰ تخت)
- ✓ خانه‌های بهداشت برای روستاهای فاقد خانه بهداشت
- ✓ افزایش مرکز بهداشتی و درمانی شبانه‌روزی (از ۲ به ۳ واحد)
- ✓ افزایش واحدهای آزمایشگاهی (از ۳ به ۵ واحد)
- ✓ افزایش پایگاه‌های بهداشتی شهری (از ۲ به ۴ واحد)
- ✓ افزایش مراکز فوریت‌های پزشکی (از ۲ به ۳ مرکز)
- ✓ بهسازی توالتهای بهداشتی (از ۱ به ۱۰ روستا)
- ✓ افزایش خانه‌های مسکونی (از ۱۵ به ۳۰ واحد)

- ✓ افزایش بهسازی کارگاه‌های خانگی (از ۳ به ۱۷ روستا)
- ✓ افزایش تعداد آمبولانس‌ها و تعویض آمبولانسهای فرسوده قبلی (جمعاً به ۲۰ دستگاه)
- ✓ احداث انباردار و تجهیزات پزشکی، دندانپزشکی و آزمایشگاهی و تجهیزات اداری
- ✓ استقرار نمایندگی سازمان انتقال خون در سطح مرکز شهرستان
- ✓ استقرار نمایندگی بیمه‌های تأمین اجتماعی و خدمات درمانی در مرکز شهرستان
- ✓ تأمین امکانات جهت انجام برنامه تنظیم خانواده
- ✓ تأمین امکانات در راستای کنترل میزان مرگ و میر نوزادان (یکماه) از ۲۲/۹ به استاندارد کشوری (۱۵/۳ در هر هزار تولد)
- ✓ تأمین امکانات در زمینه کنترل میزان مرگ و میر کودکان زیر یکسال از ۳۰/۵ به ۲۵ در هر هزار تولد
- ✓ تأمین امکانات در زمینه کنترل میزان مرگ و میر کودکان زیر پنجسال از ۳۶/۶ به ۳۴ در هر هزار تولد
- ✓ تأمین محل و تجهیزات سیستم معدوم کننده زباله‌های بیمارستانی
- ✓ ساخت مرکز آموزش مداوم و مرکز آموزش بهورزی

۵-۶- تربیت بدنی

✓ بر اساس گزارش تهیه شده، بمنظور جبران کاستی‌ها و کمبودهای موجود در بخش تربیت بدنی شهرستان، راهبردها و اقدامات اجرایی اولویت‌دار زیر جهت توسعه بخش ورزشی ارائه می‌گردد:

الف- راهبردهای توسعه

- ✓ فرهنگ سازی ورزشی از طریق اعتبارات مناسب
- ✓ مشارکت بخش خصوصی و اختصاص درصدی از اعتبارات واحدهای تولیدی برای توسعه ورزشی و حضور در لیگهای مختلف
- ✓ توجه ویژه به ورزش محوری
- ✓ تأمین نیروی انسانی ماهر و تحصیلکرده در رشته‌های مختلف
- ✓ توسعه ورزش همگانی

ب - اقدامات اجرایی اولویت‌دار

- ✓ احداث استادیوم ورزشی ۲۰ هزار نفری مجهز به امکانات ورزشی استاندارد
- ✓ احداث سکوی تماشاگر برای استادیوم شهر دندی
- ✓ احداث استخر سرپوشیده در مرکز شهر دندی
- ✓ اعطای تسهیلات برای مشارکت بخش خصوصی در احداث اماکن ورزشی و نگهداری آنها
- ✓ احداث زمینهای فوتسال بتنی در روستاها
- ✓ احداث مجموعه‌های روستایی در مراکز دهستانها
- ✓ احداث هتلها، سوئیتها و ... برای اسکان و پذیرایی مهمانها و ورزشکاران
- ✓ تأمین سرویسهای جابجایی ورزشکاران (اتوبوس، مینی بوس)
- ✓ تربیت نیروهای ماهر برای آموزش ورزشکاران
- ✓ توسعه ورزش همگانی با توسعه جاده‌های سلامتی و ایستگاههای تندرستی
- ✓ استفاده از امکانات سایر ارگانها برای توسعه ورزش در بین جوانان
- ✓ اختصاص اعتبارات بیشتر به مناطق محروم